

Determinació de l'estil de joc del FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid mitjançant l'anàlisi de les passades en camp propi

Arnau Blanco Moreno

arnau.blanco@uvic.cat

UVic - Universitat de Vic, 2016-2017

Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

Treball final de grau

Àmbit del rendiment esportiu

Dr. Albert Altarriba Bartés

15 de maig de 2017

“Dedicat a tota aquella gent no deixa escapar la felicitat del present esperant el futur”

1. Agraïments

Aquesta recerca és la culminació de quatre anys de grau plens d'experiències, il·lusions i moments compartits amb els companys i companyes, professors i professores, familiars i amb mi mateix. Durant la realització de l'estudi i el grau, ha estat un plaer gaudir de la companyia i el consell d'aquelles persones amb qui he compartit aquest camí i a qui ara, voldria agrair.

- Als meus pares el José Luis i la Montse per sobre de tot, perquè sense el seu esforç no podria haver tingut aquesta experiència formativa, i per tot el suport, facilitats i estima que m'han donat.
- A la Clàudia, per la seva paciència, empatia, ajuda i ànims que m'ha donat durant tot aquest temps.
- A l'Albert, per guiar-me i assessorar-me en aquesta recerca, i a tots els professors que he tingut en aquesta etapa acadèmica que m'han aportat coneixements i m'han permès reflexionar com a estudiant i com a persona.
- A tots els meus companys i companyes que han fet que aquesta etapa hagi sigut immillorable.
- A la Cristina, per ajudar-me desinteressadament a proporcionar-me tots els vídeos necessaris a analitzar a l'estudi.
- A tots aquells que m'han ajudat a la realització d'algun treball dedicant temps i esforç amb la màxima voluntat possible.

Índex general

1. Agraïments	I
2. Índex de continguts	III
3. Índex de figures	V
4. Índex de taules	VI
5. Resum i abstract	VIII

2. Índex de continguts

1. Introducció.....	1
2. Fonamentació teòrica	2
2.1 El futbol.....	2
2.2 La tàctica.....	2
2.3 La tècnica.....	2
2.4 Estils de joc.....	3
2.5 El servei de porteria	5
2.6 El servei de banda.....	5
2.7 El servei de falta.....	5
2.8 Recuperació de pilota.....	5
2.9 Variables que afecten el joc.....	6
2.10 Divisió de zones	8
2.11 Estat actual de la qüestió	9
3. Justificació de la investigació	13
4. Hipòtesi i objectius.....	14
5.- Material i mètodes	15
5.1 Àmbit d'estudi.....	15
5.1.1 Mostra.....	15
5.2 Disseny i procediments	17
5.2.1 Indicadors	18
5.2.2 Explicació dels indicadors	18
5.3 Protocol de registre de les dades	20
5.3.1 Instrument de registre	21
5.4 Aspectes ètics	23

6. Resultats.....	24
6.1 Passades i culminacions totals i en funció del començament a camp propi.....	24
6.1.1 Comparació equips: passades i culminació.....	26
6.2 Resultats en funció de la franja temporal del partit	28
6.3 Resultats en funció del marcador del partit.....	29
6.4 Cap passada a camp propi.....	31
6.4.1 Cap passada a camp propi en funció de la franja temporal i el marcador....	32
6.5 Fitxa d'observació	33
7. Discussió	36
8. Conclusions	42
9. Valoració i/o reflexió sobre el procés d'elaboració del TFG.....	44
10. Limitacions i prospectiva d'investigació.....	45
11. Bibliografia.....	47
12. Annexes.....	51
12.1 Partits FC Barcelona	51
12.2 Partits Club Atlético de Madrid	56

3. Índex de figures

Figura 1. Freqüència de gols marcats/15 minuts en les tres copes del món. Font: Extret d'Armatas et al. (2007).....	7
Figura 2. Divisions del camp en tres línies paral·leles a la línia de gol i tres paral·leles a la línia de banda. Font: Extret de Fernandez et al. (2016).....	8
Figura 3. Zones del terreny de joc considerades en el moment de la recuperació. Font: Extret de Caro i Caro-Muñoz (2016).	9
Figura 4. Estils de joc d'atac del FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid. Font: Extret de Fernandez et al. (2016).....	10
Figura 5. Relació passades amb % d'encerts en els primer 30 minuts. Font: Extret d'Avanzado (2017).....	11
Figura 6. Relació passades i % d'encert en zona del mig del camp. Font: Extret d'Avanzado (2017).....	12

4. Índex de taules

Taula 1. Classificació J. 19 de la 1 ^a a 11 ^a posició. Font: Adaptat de RFEF (2017).	16
Taula 2. Partits FC Barcelona. Font: Adaptat de RFEF (2016).....	16
Taula 3. Partits d'anàlisi ATM. Font: Adaptat de RFEF (2016).	17
Taula 4. Fitxa d'extracció de dades. Font: Elaboració pròpia.	21
Taula 5. Llegenda fitxa d'extracció. Elaboració pròpia.	22
Taula 6. Resultats del total d'accions FC Barcelona. Font: elaboració pròpia.	25
Taula 7. Passades FC Barcelona a camp propi en les accions que acaben en finalització. Font: elaboració pròpia.	25
Taula 8. Resultats totals d'accions Club Atlético de Madrid. Font: elaboració pròpia. .	26
Taula 9. Passades del Club Atlético de Madrid a camp propi en les accions que acaben en finalització. Font: elaboració pròpia.	26
Taula 10. Resultats de les accions del FC Barcelona (1'-15' i 75'-90'+ta). Font: elaboració pròpia.	28
Taula 11. Resultats de les accions del Club Atlético de Madrid (1'-15' i 75'-90'+ta). Font: elaboració pròpia.	29
Taula 12. Resultats de les accions del FC Barcelona (guanyant, empatant i perdent). Font: elaboració pròpia.	30
Taula 13. Resultats de les accions del Club Atlético de Madrid (guanyant, empatant i perdent). Font: elaboració pròpia.	31
Taula 14. Accions amb cap passada FC Barcelona i Club Atlético de Madrid. Font: Elaboració Pròpia.	32
Taula 15. Accions amb cap passada FC Barcelona i Club Atlético de Madrid en funció de la procedència, el minut i el resultat. Font: Elaboració pròpia.....	33
Taula 16. Dades extretes en el partit Club Atlético de Madrid – Real Madrid. Individu 1. Font: Elaboració pròpia.....	34

Taula 17. Dades extretes en el partit Club Atlético de Madrid – Real Madrid. Individu 2. Font: Elaboració pròpia.....	34
Taula 18. Dades extretes en el partit Club Atlético de Madrid – Real Madrid. Individu 3 (pròpia). Font: Elaboració pròpia.....	35
Taula 19. FC Barcelona – Real Madrid CF (J.14). Font: Elaboració pròpia.....	51
Taula 20. FC Barcelona - RCD Espanyol de Barcelona SAD (J.16). Font: Elaboració pròpia.	52
Taula 21. FC Barcelona - UD Las Palmas (J.18). Font: Elaboració pròpia.....	53
Taula 22. Sevilla FC SAD – FC Barcelona (J.11). Font: Elaboració pròpia.	53
Taula 23. Real Sociedad de Fútbol SAD – FC Barcelona (J.13). Font: Elaboració pròpia.	54
Taula 24. Villarreal CF SAD – FCBarcelona (J.17). Font: Elaboració pròpia.	55
Taula 25. ATM - Real Madrid CF (J.12). Font: Elaboració pròpia.....	56
Taula 26. ATM - RCD Espanyol de Barcelona SAD (J.14). Font: Elaboració pròpia. ..	57
Taula 27. ATM - UD Las Palmas (J.16). Font: Elaboració pròpia.	58
Taula 28. Sevilla FC SAD – ATM (J.9). Font: Elaboració pròpia.....	59
Taula 29. Real Sociedad de Fútbol SAD – ATM (J.11). Font: Elaboració pròpia.	60
Taula 30. Villarreal CF SAD – ATM (J.15). Font: Elaboració pròpia.	61

5. Resum i abstract

Resum

L'objectiu d'aquest estudi de l'esport del futbol, és mirar si l'estil de joc influeix amb el nombre de passades del FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid realitzen abans de creuar el mig del camp, i comparar el nombre de passades dels dos equips. L'estudi descriptiu transversal correccional, pren com a mostra aquests 2 equips de la primera divisió espanyola de futbol, LaLiga Santander. S'han analitzat 6 partits de cadascun dels equips, tres a casa i tres a domicili. S'ha vist que el FC Barcelona (2,4) realitza més passades per acció que el Club Atlético de Madrid (1,5), accentuant després de servei de porteria i servei de banda que el FC Barcelona realitza 1,8 i 4,5 passades més per acció. El Club Atlético de Madrid (30 de 112) creua un 15% més d'accions que el FC Barcelona (9 de 77) sense cap passada a camp propi. Per tant, l'estil de joc, sí que influeix en el nombre de passades dels dos equips abans de creuar el mig del camp, sent el joc en curt/control l'estil predominant del FC Barcelona, i l'estil de joc en llarg/de profunditat o directe el del Club Atlético de Madrid.

Paraules clau: futbol, estil de joc, passades, camp propi.

Abstract

The aim of this study is to see if the style of play has any influence on the number of passes made by the two Spanish teams FC Barcelona and Club Atlético de Madrid before they cross the half line, and compare the number of passes made between both teams. The descriptive transversal correctional study, take these two teams of the Spanish La Liga. Six games of each team have been analyzed where three were played at home and the other three were away matches. It's been shown that FC Barcelona (2,4 passes) does more passes per each action than Club Atletico de Madrid (1,5 passes). Particularly after goal kick and throw in the difference grows where FC Barcelona does more than 1,8 and 4,5 passes per each action respectively. At the same time Club Atletico de Madrid creates 15 % more actions (30 of 112) than FC Barcelona (9 of 77) without having made one single pass in their own half. In conclusion, the style of play plays a huge role in the number of passes made in their own half. The FC Barcelona style of play is the short play, and style of play of Club Atlético de Madrid is the direct style.

Key words: football, style of play, passes, own field.

1. Introducció

Sóc l'Arnau Blanco Moreno, estudiant de 4t curs de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport (CAFE) de la Universitat de Vic (UVic), i seguidament presentaré el meu estudi. Aquesta investigació que portaré a terme confecciona el meu Treball Final de Grau (TFG) i es basarà en un estudi el qual vull determinar l'estil de joc de dos equips de futbol de primer nivell mundial com són el FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid, en funció del nombre de passades que realitzen abans de creuar el mig del camp, una vegada s'hagin fet amb la possessió a camp propi, després de recuperació, després de treure de banda o una falta i després de servei de porteria del porter. Una vegada determinat i extrets els resultats farem una comparació dels dos equips tenint en compte una sèrie de variables: quantes passades hi ha abans de creuar, quantes pèrdues hi ha, el resultat, la franja en minuts en el qual es troba el partit i com acaba l'acció una vegada creua el mig del camp.

Realitzo aquest treball, perquè sóc entrenador de futbol i trobo interessant analitzar aquestes variables, ja que la variabilitat d'estils de joc que hi ha en el context actual del futbol porten molta discrepància entre els entrenadors, sobre quin és millor i quin és pitjor. A més, m'interessa analitzar una sèrie de variables que en la bibliografia vigent no estan documentades i veure la incidència que tenen en el joc una vegada es passa del mig del camp.

Les parts que confeccionen aquest treball són un marc teòric el qual definiré tots els aspectes que considero rellevants per a la investigació, deixant clar com els considero i com els tindrà en compte en l'estudi. A més, detallaré l'estat actual de la qüestió. En segon lloc trobarem la justificació de la investigació des del punt de vista de les investigacions ja fetes. Una vegada fet això, el següent apartat serà l'establiment dels objectius i la hipòtesi plantejada, l'explicació de la metodologia que s'utilitzarà, els resultats de l'estudi, la discussió amb autors que parlin del tema, les conclusions basades en els objectius principals i secundaris establerts, i per últim, les limitacions que m'he trobat en l'estudi.

2. Fonamentació teòrica

En aquest apartat, es comentaran tots els conceptes relacionats amb l'estudi, fent una recerca bibliogràfica d'aquests i explicant l'estat actual de la qüestió en relació al FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid i els seus estils de joc.

2.1 El futbol

La recerca es basa en l'esport del futbol, que segons Castelo (2009):

“és un joc esportiu col·lectiu en el qual els que intervenen (jugadors) estan agrupats en dos equips amb una relació d'adversitat-rivalitat esportiva en una lluita per la possessió de la pilota (respectant les lleis) amb l'objectiu d'introduir-lo el major número de vegades dins de la porteria contrària i evitar que entri en la pròpia porteria per a obtenir la victòria. La dinàmica del joc del futbol dóna origen a una sèrie d'actituds i comportaments tècnic-tàctics dels jugadors” (p.6).

2.2 La tàctica

Riera (1995) ens dóna la idea que la tàctica col·lectiva present en els esports d'oposició amb col·laboració, consisteix en el fet que els membres d'un equip han d'aprendre a col·laborar entre ells per enfrontar-se directament a l'equip contrari. Aquesta tàctica col·lectiva, ve influenciada per l'estratègia i viceversa, entenent per estratègia com un pla dissenyat per l'entrenador o la directiva on s'adopten recursos tàctics mitjançant la previsió i planificació.

2.3 La tècnica

Seguint el que ens comenta Silva, Sanchez, Garganta i Anguera (2005), no ens hem d'oblidar que tot i fixar-nos en els comportaments tàctics, l'estratègia de l'equip o el model de joc, les habilitats tècniques portades a terme per als jugadors tenen molt de sentit a l'hora de respondre als problemes d'ordre estratègic que apareixen en el joc. Per tant, el perfil dels jugadors i el talent individual influeixen molt en el model de joc i els comportaments tàctics col·lectius.

Referent al contingut tècnic de la passada, segons Cabadiana (2015) “és el fonament tècnic bàsic del joc de conjunt, és un acord tàctic entre dos jugadors que arriben a ser

dos punts d'unió de la pilota. La passada es realitza amb qualsevol part del cos que no penalitzi el reglament del futbol" (p.24).

No obstant això, en la conversació entre dos experts com Cano i Cuadrado en Cano (2010) ens diu que:

"la tècnica s'expressa lligada a la tàctica. L'execució està totalment unida a les accions de mirar, percebre, analitzar i decidir. La pròpia execució tècnica és diferent en funció de tot el procés tàctic anterior. La forma d'executar i la superfície de contacte amb què es realitza depenen del procés perceptiu i la presa de decisions immediatament anterior. Totes les execucions dels futbolistes estan estretament lligades al seu procés mental" (p.14).

2.4 Estils de joc

Pel que fa a la bibliografia existent referent als estils de joc, veiem que en el moment de disposició de la pilota, Caro i Caro-Muñoz (2016) comenten que "els models tàctics ofensius poden dividir-se en dos grans grups; els models de joc combinatiu i els models de joc directe" (p.3). En canvi Sans i Frattarola (2009) comenten que els tipus d'estils de joc que existeixen són el joc en curt o de control, el joc en llarg, directe o de profunditat i l'estil de joc en canvis d'orientació i ritme. No obstant això, tal com ens comenta Lago, Lago, Rey, Casais i Domínguez (2012) tot i tenir un patró que identifica el perfil de l'equip, a l'hora de valorar l'eficàcia dels procediments ofensius també s'ha de tenir en compte la conducta del rival.

En la bibliografia vigent podem veure discrepància entre els conceptes model de joc i estils de joc, on hi ha autors que ho consideren el mateix, i altres que ho diferencien. Segons Portolés (2007) citat a Tamarit (2007) ens defineix el concepte com:

"Un model de Joc és quelcom que identifica a un equip determinat. No és només un sistema de joc, no és el posicionament dels jugadors, sinó, és la forma com aquests jugadors es relacionen entre si i com expressen la seva forma de veure el futbol" (p.39).

Com diu el mateix Tamarit, "es tracta de l'organització que presenta un equip en cada moment de joc i ho fa de forma regular" (p.39). En aquesta organització s'han de definir un seguit de principis i subprincipis amb els quals construir una identitat de joc.

Pel que fa al concepte d'estil de joc Sans i Frattarola (2001) el defineix com "el conjunt de moviments i accions tècnic-tàctiques diferenciades que caracteritzen el joc ofensiu de l'equip" (p.13).

Després de veure diferents definicions, comentar que durant la investigació parlarem d'estils de joc, ja que considerem seguint les definicions Portolés (2007) citat a Tamarit (2007) i la del mateix Tamarit (2007) que tot i que l'estil de joc ve determinat pel model de joc i viceversa, establint així una gran relació entre els dos conceptes, el model de joc és un concepte més global que engloba molts altres aspectes, ja que com diu López (2004) "el model de joc és la suma de l'estil, els sistemes, els moviments i les variants del joc" (p.9).

Alcaraz (2010) parla sobre els estils de joc esmentant-los com a pauta de joc concreta, dividint aquesta en tipus ràpid, elaborat i de joc directe. D'aquests tres tipus, l'autor defineix com atac ràpid, buscar des de la zona d'iniciació una pilota a l'espai en una banda per arribar a la rematada, donant així profunditat en el joc. Pel que fa a l'atac elaborat ens diu que tots els jugadors participen i s'alternen els conceptes amplitud i profunditat, sent així els atacs molt més pausats en cerca de situacions propícies per a superar. Per últim ens diu que el joc directe es basa en el llançament en profunditat sobre els jugadors més avançats, avançant així el col·lectiu de manera coordinada per agafar el rebuig i a partir de la segona acció iniciar un atac ràpid o elaborat.

Dels estils de joc ofensius de Sans i Frattarola (2009) comentats anteriorment, l'autor atorga unes característiques pròpies de cadascun d'ells:

- "Estil de joc en curt/control: joc ras, tocs "curts", joc a un o dos tocs, recolzaments constants, equilibri i relació en i entre línies, triangulacions i joc en les tres fases del joc ofensiu (inici, progressió i finalització)" (p.114).
- "Estil de joc en llarg/ de profunditat/ directe: desplaçaments llargs, buscar de forma directe la zona de finalització, inici de joc en llarg des del servei de porta o porter en llarg i accions molt ràpides amb pocs tocs" (p.114-115).
- "Estil de joc amb canvi d'orientació i ritme: aspectes característics dels estils de joc en curt i en llarg, combinant-se, per aprofitar els espais lliures creats, fonamentalment a les zones contràries a on es troba la pilota" (p.115).

Cal comentar, que López (2004) afegeix dos estils als comentats. En primer lloc el model de contraatac combinat, el qual combina passades en llarg amb passades en curt (deixar de cares) i el model de contraatac directe, el qual les passades només tenen una direcció.

2.5 El servei de porteria

Gómez (2006) anomena colpeig del porter amb la pilota estàtica, al terme que a l'estudi l'anomenarem servei de porteria. El defineix com "l'acció tècnic-tàctica que realitza el porter amb els membres inferiors al tornar a començar el joc des de l'àrea de porteria, quan, a conseqüència d'una acció produïda per l'equip contrari, la pilota sobrepassa la línia de gol, excloent la part entre els pals" (p.9). En un estudi de Sainz de Baranda y Serrato (2000) citat a Mato (2010), ens diu que el "servei de porta amb un 10,23% és l'habilitat tècnic-tàctica més realitzada en el total de 25,96% de les accions ofensives del porter" (p.30). En l'estudi posterior de Mato (2010) sobre la comparació de les accions tècnic-tàctiques ofensives i defensives dels porters de Primera i Segona Divisió espanyola, va sortir també el servei de porta com l'acció tècnic-tàctica més utilitzada, però en aquest cas amb un 21,88 del total de les accions defensives i ofensives.

2.6 El servei de banda

La FIFA (2016) defineix com a servei de banda l'acció d'introduir la pilota dins del terreny de joc després que la pilota hagi sortit per una de les línies laterals sent l'equip contrari l'últim en tocar. Pel que fa al servei de falta el reglament de la FIFA ho defineix com l'acció de posar la pilota en joc, després de rebre una falta senyalada per l'àrbitre.

2.7 El servei de falta

Segons la FIFA (2016) el servei de falta és un cop realitzat amb la pilota parada, efectuat després de que l'àrbitre hagi assenyalat una infracció del reglament de joc a causa d'una acció realitzada de manera imprudent, temerària o amb ús d'una força excessiva. Una vegada l'àrbitre ha senyalat falta, el servei de falta pot ser de dos tipus: directe i indirecte.

2.8 Recuperació de pilota.

Referent al concepte recuperació de pilota, s'entén tal com defineixen Pollard i Reep (1997) citat a J. Lago, C. Lago, Rey, Casais i Domínguez (2012) que comença una unitat de possessió. Aquests, diuen que "una unitat de possessió comença quan un

jugador de l'equip observat obté la possessió de la pilota per qualsevol mitjà diferent a la recepció d'una passada d'algun company" (p.148).

2.9 Variables que afecten el joc

A causa de que molts autors ho han definit, se sap hi ha diferents variables que afecten la possessió de la pilota i l'estil de joc en un partit de futbol, ja que el futbol és un esport de naturalesa canviant. Higham, Harwood i Cole (2005) fan una descripció d'aconteixements dins d'un partit que poden ser un punt d'inflexió i poden afectar a la dinàmica del joc i per tant a l'estil de joc. Aquests són:

“gols, decisions arbitrals incorrectes, substitucions, comportaments antiesportius, parades de mèrit influents en els resultats, oportunitats de gol fallades, lesions, dures entrades, dolenta comunicació i esperit d'equip, el recolzament dels jugadors, la sort, el canvi en el temps, les interrupcions, canvis tàctics i una acció o habilitat destacada” (p.21).

Com veiem, els autors agafen com a important l'execució de gols com una variable determinant en el joc. Jones, James i Mellalieu (2004) citat a Lago, Casáis, Domínguez, Martín i Seirul-lo (2010), en un article que parla sobre la influència de variables situacionals (localització del partit, nivell de l'oponent i el marcador) en la possessió de la pilota, esmentaven que van trobar “variacions en el percentatge de possessió de pilota en funció del marcador existent en el partit, comprovant que les possessions eren més llargues quan els equips anaven perdent i més curtes quan anaven guanyant” (p.80). Recolzats per Blommfield, Polman i O'Donoghe (2005) citat a Lago et al. (2010), afirmaven que “les estratègies estan influïdes pel marcador i que els equips alteren els seus estils de joc durant el partit” (p.80).

No obstant això, en l'estudi de Lago et al. (2010), aquests van veure que en la “zona defensiva la possessió augmentava un 10,3% quan el marcador anava a favor i un 3% quan anava empatat, però per altra banda disminuïa en un 5,3% en la zona mitja i un 6,4% en la zona de finalització” (p.83).

En el mateix estudi de Lago et al. (2010) també es veu que el fet de “jugar fora de casa augmenta un 7,1% la possessió de la pilota” (p.83). Per contra, Lago i Martin (2005) ens diu que “els equips locals tenen la possessió de la pilota 6 punts percentuals més que els visitants” (p.17).

Com es pot veure, els gols i el resultat és una variable situacional molt important que afecta a la possessió. Si es segueix la lògica, sabem que els partits comencen 0-0 i la majoria dels casos acaben amb un resultat diferent. No obstant això, hi ha autors que ja han investigat sobre això. En un estudi de Armatas, Yiannakos i Sileloglou (2007) en el qual van realitzar un anàlisi sobre en quin minut es realitzaven els gols en els mundials de futbol de 1998, 2002 i 2006, dividint el partit en 6 quarts de 15 minuts, van concloure que la majoria dels gols eren marcats en els últims 15 minuts de partit (75-90). També, van observar que a la segona part del partit hi havia major tendència a realitzar gols que a la primera. En el mundial del 1998, “van haver-hi diferències estadístiques entre l’últim període i el primer (25,7 vs. 14), el segon (25,7 vs. 11,7) i el tercer (13,5). En el mundial del 2002 “la majoria de gols van ser marcats en els últims tres períodes, però sense diferències significatives entre els sis quarts” (p.51). I en el mundial del 2006:

“en els tres primers quarts es van observar resultats similars. En canvi, en els següents dos períodes es va presentar una disminució en el nombre de gols, i en l’últim (70-90) la majoria dels gols. L’anàlisi estadístic va mostrar diferències significatives entre l’últim període i el primer (32,8% vs. 15,6%), el segon (32,8% vs. 16,3%), el quart (32,8% vs. 12,9%) i el cinquè (32,8% vs. 6,8%)” (p.51).

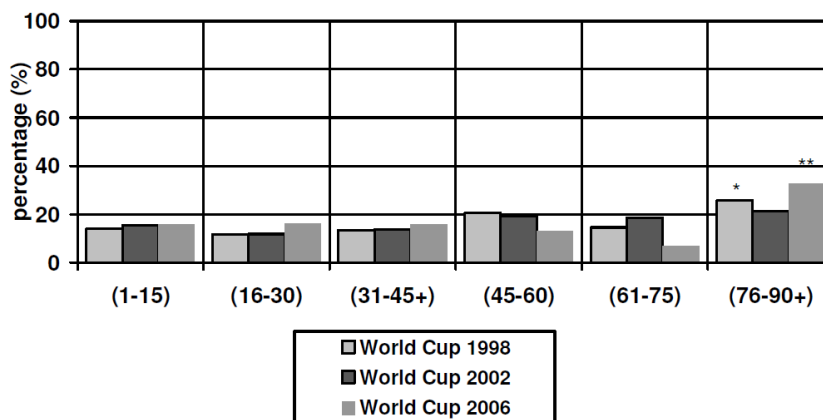

Figura 1. Freqüència de gols marcats/15 minuts en les tres copes del món. Font: Extret d'Armatas et al. (2007).

Com el mateix Lago et al. (2010) diu, una altra variable situacional que afecta la possessió de pilota, és el nivell de l’oponent. No obstant això, en el seu estudi no va resultar una variable significativa en el model de regressió, sent el marcador la variable més important per explicar la possessió de la pilota. Cal comentar, que tot i que hi ha estudis que han utilitzat classificacions en funció de la classificació, com Lago (2005) que va classificar els equips en grup de la lliga de campions (4 primers), grups de la

UEFA (entre el 5 i 9), grup entremig (del 10 al 17) i grup de descens (18 al 20), jo el dividiré només en un grup.

2.10 Divisió de zones

Referent a la divisió del camp en zones, en els diferents estudis divideixen el camp en tres o quatre zones. Per exemple Caro i Caro-Muñoz (2016), divideix el camp en quatre zones que tindrà en compte per establir la zona en què es recupera la pilota: zona de recuperació 1, zona de recuperació 2, zona de recuperació 3 i zona de recuperació 4. J. Lago et al. (2012) també divideix en quatre zones horitzontals en aquest cas per a veure on arriben les accions una vegada l'equip es fa amb la unitat de possessió: zona defensiva, zona predefensiva, zona preofensiva i zona ofensiva. Tenga, Holme, Ronglan i Bahr (2010), en el seu estudi sobre l'efecte del model de joc en els gols divideix el camp en tres zones: primer terç, segon terç i quart terç. En la mateixa línia, Fernandez, Fradua, Zubillafa, Ford i McRobert (2016), en el seu estudi sobre la categorització dels estils de joc en equips d'elit de La Lliga espanyola i la lliga anglesa (Premier League), divideix el camp en tres zones horitzontals, però afegeix tres zones verticals com podem veure a la figura 2.

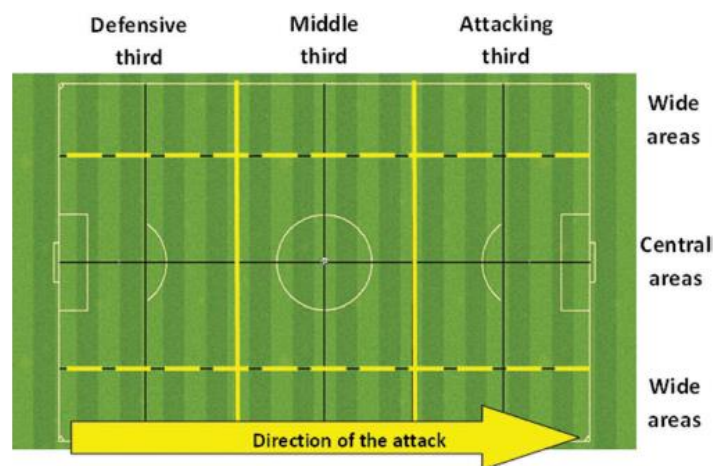

Figura 2. Divisions del camp en tres línies paral·leles a la línia de gol i tres paral·leles a la línia de banda.

Font: Extret de Fernandez et al. (2016).

En la següent figura número 3, es veu com Caro i Caro-Muñoz (2016) divideixen el terreny de joc en quatre carrils horitzontals, com s'ha esmentat anteriorment. No obstant això, es pot visualitzar la particularitat que les dues zones que estan al costat de la porteria són més petites que les dues que estan en contacte amb el mig del

camp. L'autor, en l'estudi, té en compte la zona de recuperació de pilota i el nombre de passades prèvies al gol, així com el període o part.

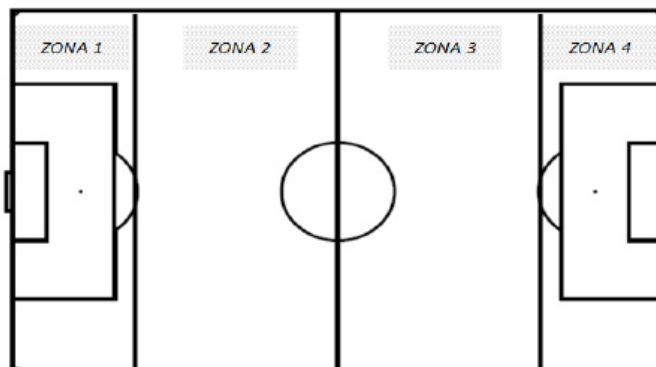

Figura 3. Zones del terreny de joc considerades en el moment de la recuperació. Font: Extret de Caro i Caro-Muñoz (2016).

2.11 Estat actual de la qüestió

Pel que fa a l'estat actual de la qüestió, no trobem molta bibliografia relacionada amb el nombre de passades que fan els equips en camp propi abans de creuar a camp contrari quan han realitzat un servei de porteria, de banda o de falta o, han recuperat la pilota a camp propi. No obstant això, comentar que s'ha trobat informació d'estudis que tracten el tema de manera diferent però amb trets característics que poden aportar dades a l'estudi. Un exemple és l'estudi de Lago et al. (2012) que té com a objectiu analitzar la relació que guarden els models tàctics portats a terme i les variables situacionals, amb l'èxit ofensiu d'un equip de futbol d'elit. Les variables que es consideren més destacades són el nombre de passades que es realitzen, la zona d'inici de les possessions, el tipus de progressió i l'èxit final. També veiem que Caro, Caro-Muñoz (2016) han investigat en relació a la variable del gol, el nombre de passades que l'han precedit i a la zona on es recupera la possessió i s'inicia la jugada que origina el gol relacionant-ho amb el model de joc de l'equip. Igual que Hughes i Franks (2005), que van estudiar els models de joc analitzant-los a partir de les passades, on van corroborar amb estudis realitzats en dos finals del Mundial, els estudis anteriors els quals deien que hi havia més gols que venien precedits de passades llargues que de passades curtes.

En relació amb els aspectes comentats, Tenga, Holme, Tore i Roald (2010), van estudiar la relació del nombre de passades amb els gols, tenint en compte el model de joc, dividit en tres tipus d'estil de joc: el contraatac, l'atac elaborat i la pilota parada. En

l'estudi, també tenien en compte el grau de defensa de l'equip contrari. Yiannakos i Armatas (2006), en l'estudi que van realitzar, també van fixar-se en el tipus d'acció ofensiva anava precedida dels gols. Aquests van observar que el 44,1% dels gols van ser marcats amb atac organitzat, el 20,3% de contraatac i el 35,6% restant a pilota parada.

Com es pot veure en els estudis dels autors comentats, aquests demostren que en l'estat actual de la qüestió, les recerques es limiten a comptabilitzar les accions ofensives prèvies al gol i no tenen en compte els estils de joc dels equips ni el nombre de passades prèvies que hi ha a camp propi.

Pel que fa als propis estils de joc de l'estudi de Fernandez et al. (2010), a l'analitzar equips de la lliga espanyola i lliga anglesa de la temporada 2006/2007, va observar els dos equips que vull analitzar jo, el FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid. Pel que fa a la definició dels estils de joc d'atac en la fitxa d'observació, l'autor va establir una sèrie d'abreviatures per definir-los: Joc directe (D), joc de possessió (P), estil de joc basat en centrades (C), no centrades (NC), possessió en amplitud o canvis d'orientació (WP), possessió amb passades curtes (NP), ràpida progressió (FP) i possessió lenta (SP). Cadascun d'ells li donava una puntuació de l'1 al 4 en el grau d'utilització per part dels equips.

Els resultats, tal com podem veure a la figura 4 van concloure que el Club Atlético de Madrid utilitzava en menor mesura el joc de possessió que el F.C. Barcelona, cap dels dos utilitzava el joc directe, el Club Atlético de Madrid utilitzava el joc basat en centrades en canvi el FC Barcelona no ho feia gairebé mai. Pel que fa a la possessió amb passades curtes, el FC Barcelona la utilitzava més que el Club Atlético de Madrid i ambdós equips utilitzaven de la mateixa manera la progressió ràpida.

Teams (season 2006–2007)	Attacking styles of play						
	D	P	C	NC	WP	NP	FP
1. Atletico de Madrid		•	•			•	•
2. Barcelona		••		••		••	•

Figura 4. Estils de joc d'atac del FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid. Font: Extret de Fernandez et al. (2016).

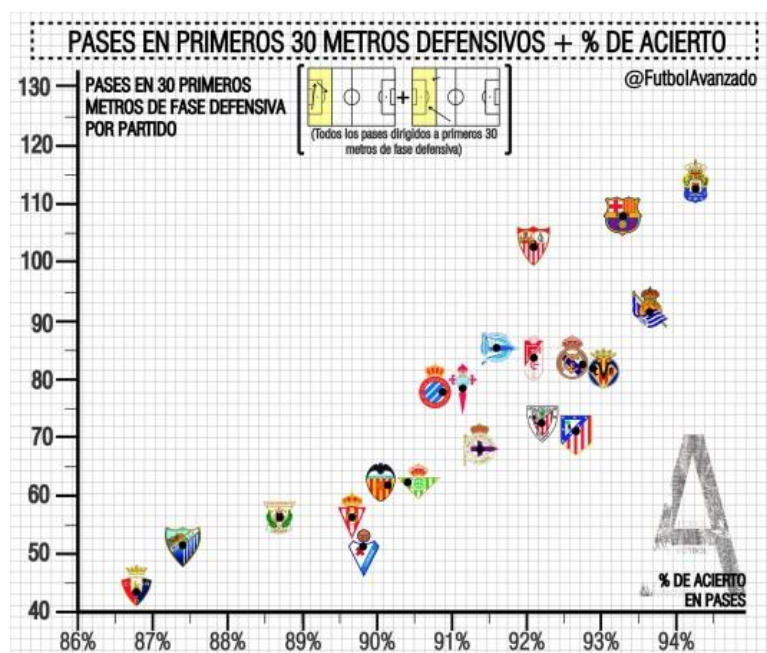
Cano (2009) en el seu llibre, parla sobre el model de joc del FC Barcelona i ens comenta sobre la principal particularitat del joc de l'equip:

“fan un ús quasi abusiu de la possessió de la pilota i tenen, en conseqüència, un correcte joc posicional. Encara que podríem dir també en consonància amb la lògica de

la recursivitat organitzacional, que tenen un bon joc posicional perquè li donen importància a la possessió de la pilota” (p.133).

L'autor comenta que el rigor posicional és imprescindible per aquest joc basat en tenir la pilota per a provocar situacions que apareguin superioritats i poder arribar a zones de finalització amb la pilota controlada. Aquestes posicions permeten una gran variabilitat en el joc i permet que els jugadors ampliïn el seu espai d'intervenció per a rebre en espais propers. El joc de l'equip valora molt l'ús de les passades sobre espais interiors, i les seqüències altament ordenades que concentren complicitat al voltant de la pilota. Com es pot veure, aquest llibre basat en el model de joc del FC Barcelona, coincideix amb l'estudi de Fernandez et al. (2016) sobre l'estil de joc predominant l'equip.

En dades actualitzades sobre la temporada 2016/2017 de la lliga espanyola d'Avanzado (2017), es pot veure en la figura 5 que en la zona de creació, zona la qual els analistes la defineixen com els primers 30 metres de camp, no hi ha diferències significatives entre el % d'encert que hi ha entre el Club Atlético de Madrid (92-93%) i el FC Barcelona (93-94%). No obstant això, el FC Barcelona realitza 106 passades per partit en aquesta zona, per 71 del Club Atlético de Madrid.

ens mostra que hi ha diferències més significatives, tenint el FC Barcelona un 91% d'encert per un 83% pel Club Atlético de Madrid, tot i que el FC Barcelona (303) realitza 72 passades més que el Club Atlético de Madrid (231).

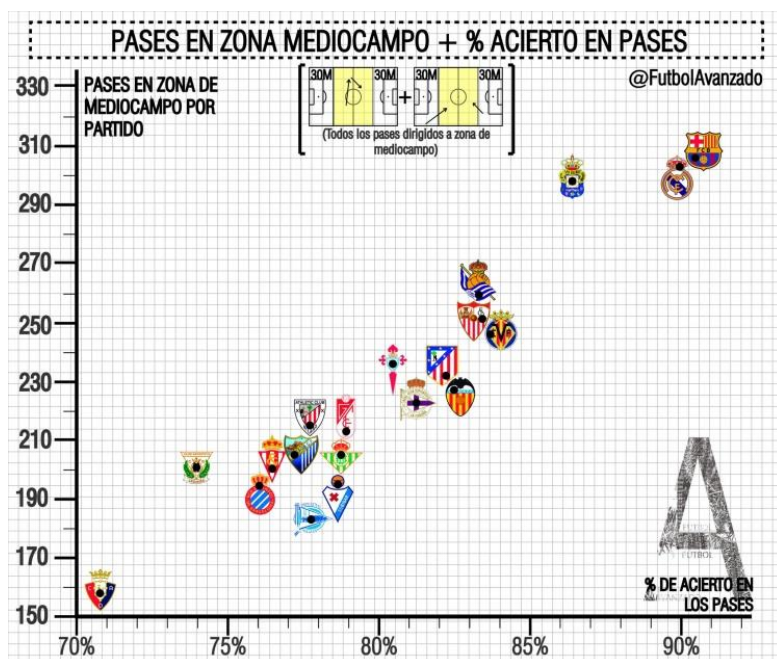

Figura 6. Relació passades i % d'encert en zona del mig del camp. Font: Extret d'Avanzado (2017).

3. Justificació de la investigació

Després d'haver realitzat la revisió bibliogràfica sobre els conceptes i estudis realitzats a l'àmbit d'estudi, se'n dedueix la necessitat de realitzar aquesta investigació perquè no hi ha cap estudi científic que faci una comparació del nombre de passades que fan el FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid abans de creuar el mig del camp, després de recuperació, servei de porta, servei de banda i servei de falta a camp propi per a poder definir l'estil de joc que utilitza cadascú. A més, tal com veiem en el marc teòric, sobre el concepte d'estil de joc hi ha autors que defineixen diferent tipologia d'estils, d'aquesta manera podré establir quin estil de joc juga cada equip abans de creuar el mig del camp, ja que potser podrem evidenciar i afirmar estils de jocs en funció de la situació inicial que ha permès creuar el mig del camp, ja que en el cas de l'estil de joc abans de finalització, sí que està definit.

Un altre motiu d'estudi, és que les evidències científiques ens donen molta més informació de les ocasions de gol i dels estils de joc que s'utilitzen per arribar a tenir una ocasió, i no hi ha cap estudi que parli sobre les passades en la primera meitat del camp abans de creuar a camp contrari. Com hem vist al marc teòric, hi ha un seguit de variables que influeixen en el tarannà del partit. Afegir, que el futbol és un esport canviant, i el fet de fer més o menys passades al mig del camp propi, segur que també és una variable que afecta el número d'ocasions de gol, i no s'ha estudiat.

Un altre aspecte a tenir en compte, és que actualment ràpidament ens limitem a classificar als equips, posant-los una etiqueta de l'estil de joc, en funció del que la gent creu o els mitjans de comunicació diuen i no aprofundim mitjançant estudis com el que vull realitzar, per veure en quines situacions l'equip és més partidari d'un estil i en quines és més partidari d'un altre i, d'aquesta manera entendre millor el que passa i que mostren les dades que es recullen el dia de partit.

Per últim, sí que hi ha documentació no validada científicament que ens dona valors actuals dels dos equips sobre alguns paràmetres relacionats amb l'objecte d'estudi com pot ser el % de possessió, el nombre de passades encertades en depèn quines zones, etc. No obstant això, comentar que no hi ha molts estudis publicats del FC Barcelona i menys de l'Atlètic de Madrid. A més, els que hi ha es deixen molts paràmetres de banda. També, comentar cada equip canvia durant la temporada, per tant, encara canvia molt més d'una temporada a una altra. És per això, que haurien d'haver-hi estudis que anessin actualitzant i reflexionant sobre el què i el perquè passen les coses durant el partit.

4. Hipòtesi i objectius

Hipòtesi:

- L'estil de joc influeix amb el nombre de passades del FC Barcelona i l'Atlètic de Madrid realitzades abans de creuar el mig del camp.

Objectius:

1. Comparar el nombre de passades del FC Barcelona i l'Atlètic de Madrid a camp propi, després d'un servei de porteria, servei de falta, servei de banda i després d'una recuperació fins que creuen el mig del camp.

1.1 Veure les passades de cadascun dels equips dels primers 15 minuts de partit, i comparar-los amb els últims 15 més l'afegit.

1.2 Comptabilitzar quantes passades han realitzat els dos equips en camp propi després de servei de porteria, servei de banda, servei de falta o recuperació a camp propi.

1.3 Determinar com finalitzen les accions que passen del mig del camp.

2. Establir relacions del nombre de passades amb el model de joc de l'equip.

2.1 Mirar si el resultat condiciona el nombre de passades dels dos equips abans de creuar el mig del camp.

3. Validar la fitxa d'observació.

5.- Material i mètodes

En aquest apartat, es definirà detalladament la metodologia que s'utilitzarà per a traure les dades que serviran per a extreure conclusions del treball. Les parts principals d'aquest apartat són l'àmbit d'estudi en el qual es farà la investigació, el tipus de disseny d'estudi que s'utilitzarà i els procediments que es faran servir per a determinar les variables i els criteris d'inclusió i exclusió, i per últim, explicar com es tindrà accés a les dades i quin serà el protocol d'enregistrament d'aquestes.

5.1 Àmbit d'estudi

L'àmbit d'estudi on ens trobem és en la temporada 2016/2017 de la primera divisió espanyola de futbol, LaLiga Santander. La lliga espanyola és una lliga formada per 20 equips de l'Estat Espanyol, els quals competeixen entre ells en format lliga regular a dues voltes. En aquesta lliga, cada any són tres els equips que baixen de categoria, i tres equips els quals pugen des de la segona divisió, LaLiga 123.

Els dos equips els quals analitzaré, són el Futbol Club Barcelona (FC Barcelona) i el Club Atlético de Madrid (ATM). A escala nacional, en l'actualitat són dos dels tres equips punters de LaLiga, sent així, equips els quals competeixen a escala internacional a la UEFA Champions League, competició la qual en les darreres dues temporades, ambdós han disputat una final.

5.1.1 Mostra

Com he comentat, l'anàlisi es fa de dos equips, el FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid. S'analitzaran sis partits de cadascun dels equips, tres a casa i tres a domicili. En total s'analitzaran 12 partits dels quals tots seran del campionat de lliga LaLiga Santander.

Aquests partits es determinaran a partir de la classificació de la primera volta que es pot veure a la taula 1, concretament amb equips que hagin acabat aquesta entre la primera i l'onzena posició. Per tant, tots els partits analitzats seran de la primera volta del campionat de lliga 2016/2017, concretament tal com es pot veure en la figura 2 i 3, partits entre la jornada 9 i jornada 19.

Classificació (1-11) Jornada 19		
Posició	Equip	Punts
1	Real Madrid	43
2	Sevilla	42
3	Barcelona	41
4	Atlético de Madrid	35
5	Real Sociedad	35
6	Villarreal	35
7	Athletic Club	31
8	Celta de Vigo	29
9	Espanyol	27
10	Eibar	26
11	Las Palmas	25

Taula 1. Classificació J. 19 de la 1^a a 11ª posició. Font: Adaptat de RFEF (2017).

Una vegada revisat el calendari de LaLiga Santander, en la taula 2 es pot veure els partits del FC Barcelona que s'analitzaran i en la taula 3 els partits del Club Atlético de Madrid, sent com s'ha comentat, tres partits com a local i tres com a visitant. Com es pot veure, ambdós equips juguen contra els mateixos rivals, tant quan fan de local com quan fan de visitant.

Futbol Club Barcelona			
<i>Local</i>	J.	<i>Visitant</i>	J.
FC Barcelona - Real Madrid CF	14	Sevilla FC SAD - FCBarcelona	11
FC Barcelona - RCD Espanyol de Barcelona SAD	16	Real Sociedad de Fútbol SAD - FCBarcelona	13
FC Barcelona - UD Las Palmas	18	Villarreal CF SAD - FCBarcelona	17

Taula 2. Partits FC Barcelona. Font: Adaptat de RFEF (2016).

Club Atlético de Madrid			
<i>Local</i>	J.	<i>Visitant</i>	J.
ATM - Real Madrid CF	12	Sevilla FC SAD - ATM	9
ATM - RCD Espanyol de Barcelona SAD	14	Real Sociedad de Fútbol SAD – ATM	11
ATM - UD Las Palmas	16	Villarreal CF SAD - ATM	15

Taula 3. Partits d'anàlisi ATM. Font: Adaptat de RFEF (2016).

5.2 Disseny i procediments

En l'estudi s'utilitzarà un disseny d'estudi descriptiu transversal correlacional, ja que no es manipularà res i s'observarà, descriurà, compararà, relacionarà, analitzarà i interpretarà l'evolució dels dos equips de futbol en unes situacions determinades que estan definides en l'apartat 12.2.2. L'estudi serà de tipus transversal correlacional, ja que es vol estudiar la relació que hi ha entre certes variables i determinar si existeix una associació entre dos o més factors, com pot ser l'estil de joc amb el nombre de passades en camp propi abans de creuar a camp contrari després de recuperació a camp propi, després que el porter tregui de porteria i després d'un servei de banda o una falta a camp propi. A més a més, es vol veure la influència del resultat en l'estil de joc, és per això que també es tindrà en compte la variable de quin minut de partit ens trobem, ja que hi ha estudis que defineixen que hi ha franges de partits en les quals el resultat tendeix a canviar, sent del minut 75 al 90 la franja on hi ha més gols.

Referent a la metodologia, s'utilitzarà una metodologia quantitativa perquè en l'estudi es faran anàlisis numèrics del nombre de passades, es buscaran relacions causals entre el nombre de passades, l'estil de joc i el marcador, i no estarà associat a un enfocament interpretatiu, ja que es serà objectiu.

5.2.1 Indicadors

Els indicadors que es tindran en compte per a realitzar l'estudi, els quals s'analitzaran seran els següents:

- Passades en camp propi abans de creuar el mig del camp després que el porter hagi tret de porteria (p.18-19).
- Passades en camp propi abans de creuar el mig del camp després de recuperació a camp propi (p.18).
- Passades en camp propi abans de creuar el mig del camp després de realitzar un servei de banda a camp propi (p.18-19).
- Passades en camp propi abans de creuar el mig del camp després de realitzar un servei de falta a camp propi (p.18-19).
- Culminació de l'acció de les pilotes que passen a camp contrari: finalització, pèrdua, fi de possessió, tornada a camp propi (p.18).
- Resultat entre el minut 0 i 15 i entre el 75 i 90 més l'afegit (p.19).
- Franja en què es troba el partit: si és entre el minut 0 i 15 o bé entre el 75 i el 90 més l'afegit (p.19).

5.2.2 Explicació dels indicadors

Una vegada comentats quins seran els indicadors els quals es tindran en compte per a analitzar, és important definir com es consideraran en l'estudi, per així, garantir la validesa i la fiabilitat d'aquest, seguint d'aquesta manera una concordança pautada i poder quantificar de manera objectiva totes les dades extretes.

Per garantir la validesa, només consideraré que hi ha recuperació de la pilota a camp propi quan com diu Lago et al. (2012) quan "s'obté la possessió de la pilota en joc per qualsevol mitjà diferent a la recepció d'una passada d'algun company" (p. 148). No obstant això, perquè es consideri recuperació aquest ha d'aconseguir fer una passada a un company, considerant passada quan un company toca la pilota i després el company receptor també contacta amb ella, sense que prèviament cap jugador de l'equip contrari l'hagi tocat. És per això, que totes les accions les quals el company receptor no toqui la pilota, es consideraran pèrdua i no es comptabilitzaran les passades a camp propi, així com també si es fa una falta en contra, o si la pilota va fora dels límits del terreny de joc. En cas que s'estableixi la passada però després l'equip rival toqui la pilota i amb només un toc aquesta vagi fora, no es comptabilitzarà com a pèrdua, igual que si es comet falta de l'equip rival. No obstant això,

s'exceptuaran aquelles accions que passin a camp contrari (ha de passar tota la pilota) i acabin en finalització, entenent-ho com fa Valez, Areces, Blanco i Arce (2011), en situacions que hi hagi un xut o remat sigui quin sigui el desenllaç. També s'exceptuarà, quan hi hagi fi de possessió que es considerarà quan la pilota va a fora de banda, hi hagi córner a favor de l'equip després que el jugador de l'equip contrari hagi tocat la pilota amb només un toc després que hi hagi hagut pèrdua, si hi ha una falta a favor a camp contrari, i per últim, quan la pilota torni a camp propi considerant-se així, quan hi hagi una passada de camp contrari a camp propi.

Explicar, que si hi ha passada del camp propi a camp contrari, i un defensor toca la pilota a camp propi, es considerarà pèrdua a camp propi i si la toca a camp contrari, es considerarà pèrdua a camp contrari. En el cas que la pilota es torna a camp propi, creua la línia del mig del camp i aquesta és tocada per un rival, no es considerarà pèrdua, sinó retorn a camp propi.

En les situacions que hi hagi recuperació a camp propi com diu Lago et al. (2012), però no es faci passada directa a camp contrari o es creui amb conducció i després es fa la passada i contacta amb un company abans que amb un rival, comptarà que ha passat al mig del camp, però sense cap passada (0). Si es toca la pilota a camp contrari i després la toca un company a camp propi, es considerarà recuperació a camp propi, però no comptarà com a passada.

En el cas que per motius aliens a la fitxa, com pot ser que no es pot veure amb certesa l'acció completa a causa de la gravació de la televisió, aquella acció no es determinarà.

Es considerarà servei de porteria tal com diu Gómez (2006) com "l'acció tècnico-tàctica que realitza el porter amb els membres inferiors al tornar a començar el joc des de l'àrea de porteria, quan, a conseqüència d'una acció produïda per l'equip contrari, la pilota sobrepassa la línia de gol, excloent la part entre els pals" (p.9). Servei de falta com la FIFA (2016) ho defineix, un cop realitzat amb la pilota parada, efectuat després que l'àrbitre hagi assenyalat una infracció del reglament de joc a causa d'una acció realitzada de manera imprudent, temerària o amb ús d'una força excessiva, i pel que fa al servei de banda, com diu la mateixa FIFA (2016), l'acció d'introduir la pilota dins del terreny de joc després que la pilota hagi sortit per una de les línies laterals sent l'equip contrari l'últim en tocar.

Després d'aquestes situacions, també es considerarà passada tota aquella acció de posada en marxa de la pilota amb intenció de què arribi a un company, sempre que aquest la rebi abans que un contrari la toqui.

Pel que fa al minutatge, per garantir la validesa de l'instrument, només es tindrà en compte les accions que comencin entre l'inici del partit fins al minut 15, i entre el minut 75 i el 90. Si una acció comença dins del minut 14 i acaba al 15, també es comptarà. Pel que fa a la segona part, no comptarà el temps de descompte, per tant només s'analitzaran les accions que comencin dins del 75, fins a la finalització del partit (90+afegit), ja que hi ha autors que s'han comentat en el marc teòric (a l'apartat 2.9), que comenten que el resultat condiona al nombre de passades i que en aquells minuts en concret, hi ha resultats diferents.

Referent a la divisió del camp, només es tindrà en compte la línia del mig del camp que divideix el terreny de joc en dues parts, obviant d'aquesta manera la bibliografia existent que divideix el camp en tres i quatre parts, ja que les gravacions que analitzaré no ens permeten establir de forma valides i exactes línies imaginàries dins del camp.

Pel que fa a la fiabilitat, a l'analitzar el model de joc del F.C. Barcelona i l'Atlètic de Madrid, és molt difícil que juguin els mateixos jugadors, és per això que a nivell de fiabilitat interna hi haurà variabilitat biològica. Tot i que no són variables biològiques les quals s'analitzen, el talent o les característiques dels jugadors, poden afectar el nombre de passades i a l'estil de joc de l'equip. Per garantir la fiabilitat externa s'analitzaran tres partits de cada equip a casa i tres partits de cada equip fora de casa. Per evitar variables estranyes, aquests partits seran contra equips que estiguin entre els 11 primers classificats al final de la primera volta de la lliga.

5.3 Protocol de registre de les dades

Referent al protocol per enregistrar les dades, s'utilitzaran partits gravats per televisió extrets de la plataforma en línia *Instatscout*. Per veure i extraure els indicadors es farà des dels mateixos vídeos descarregats, sempre tenint com a suport el programa Excel per a recopilar les dades tal com en el punt 5.3.1 del treball s'explica. Si durant el procés s'escau un editor de vídeo, utilitzarem el programa d'anàlisi de vídeos *Longomatch*.

Els partits es començaran a analitzar a partir de l'acceptació del mètode per part del tutor del Treball Final de Grau (TFG). Aquesta anàlisi i registre es farà de forma individual amb ajuda si s'escau del mateix tutor de TFG. Com he comentat, en l'estudi no participarà cap jugador en concret, ja que analitzaré via vídeo 6 partits de dos equips professionals d'elit de LaLiga Santander com són el FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid (informació detallada al punt 5.1 del treball). La durada aproximada del registre serà de tres setmanes, compreses del dimecres 8 de març del 2017 fins al també dimecres 29 de març. La freqüència d'anàlisi dels partits serà de quatre partits per setmana.

5.3.1 Instrument de registre

Per enregistrar les dades que em permetin extreure les conclusions i realitzar la discussió, utilitzaré una fitxa d'observació d'elaboració pròpia dissenyada amb el programa Excel (taula 4).

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1								
2								
3								
4								
5								
Total passades								
Total pèrdues					-	-	-	-
Resultat: 1-0	-							
Nº acció 1								
Nº acció 2								
Nº acció 3								
Total passades								
Total pèrdues					-	-	-	-
Últims 15' de partit + temps afegit (75-90'+ta)								
Resultat: 1-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1								
2								
3								
4								
5								
Total passades								
Total pèrdues								
Resultat: 2-0	-							
1								
2								
3								
Total passades								
Total pèrdues					-	-	-	-

Taula 4. Fitxa d'extracció de dades. Font: Elaboració pròpia.

Llegenda Fitxa d'extracció	
T. D-A	Transició defensa – atac a camp propi.
F	Servei de falta a favor a camp propi.
SP	Servei de porteria a camp propi.
SB	Servei de banda a camp propi.
Finalització	Finalització a camp contrari.
Pèrdua	Pèrdua a camp contrari i a camp propi.
Fi possessió	Final de possessió: fora de banda, falta o córner a favor en camp contrari.
Camp propi	Tornar la pilota a camp propi (creuar la línia de mig del camp).

Taula 5. Llegenda fitxa d'extracció. Elaboració pròpia.

Com es pot veure a la taula 4, la fitxa d'anàlisi està dividida en dos: els primers 15 minuts de partit (1-15') i els últims 15 minuts més el temps afegit (75-90'+ta). No obstant això, les variables que s'analitzen són idèntiques.

Al costat esquerre de la taula, veiem el resultat que hi ha en aquell moment i cada vegada que canviï, s'haurà d'afegir el nou resultat perquè quedi clar quin és el marcador quan estem analitzant les accions.

Pel que fa a les accions, només es comptabilitzaran les passades a camp propi després de T. D-A, F, SP i SB. A partir d'aquí, es registraran quantes d'aquestes passades passen a camp contrari, quin tipus de culminació tenen (finalització, pèrdua, fi de possessió o camp propi) marcant-les amb una creu (x), i quantes accions acaben en pèrdua a camp propi i que per tant no passen a camp contrari. En aquestes pèrdues, no s'anotaran les passades prèvies a la fitxa. En el cas que no es faci cap passada, però es contacti amb un company a cap contrari després d'una conducció, a la fitxa es marcarà com a 0 passades i es definirà quina culminació ha tingut.

Per a la validació de la fitxa d'extracció de dades, s'utilitzarà la interobservació. El que es farà és analitzar un mateix partit i fer que dues persones analitzin el mateix partit que jo amb la mateixa fitxa. Una vegada els res ho hàgim analitzat, es contrastaran els meus resultats amb els seus i si surt un % de coincidència igual o més elevat del 80% de cadascun dels ítems, quedarà validada. Comentar, que l'ítem que quedi per sota del 80% s'haurà de revisar.

5.4 Aspectes ètics

No hi ha intervenció directa amb els subjectes, per tant no cal passar ni per comitè d'ètica ni fer signar un consentiment informat. També, es declara que no hi ha cap conflicte d'interessos en la realització d'aquest estudi.

6. Resultats

Una vegada s'han analitzat els partits pertinents i s'ha fet un buidatge sobre totes les dades obtingudes de l'estudi, seguidament es mostraran els resultats extrets. Abans de començar, comentar que s'ha registrat el nombre de pèrdues a camp propi després de transició defensa-atac (TDA), servei de falta (SF), servei de porteria (SP) i servei de banda (SB), ja que és un valor que pot aportar informació rellevant. No obstant això, el nombre de pèrdues, no estan comptabilitzades dins del nombre d'accions perquè aquestes són només les que passen a camp contrari.

6.1 Passades i culminacions totals i en funció del començament a camp propi

Pel que fa a la suma de tots els partits analitzats del FC Barcelona, com es pot veure a la taula 6, del total d'accions comptabilitzades del FC Barcelona, un 6,4% (5) acaben en finalització, un 48% (37) d'accions acaben en pèrdua, un 18,1% (14) en fi de possessió i un 27,7% (21) a camp propi.

En funció del començament de les accions, es veu que de les accions que passen al camp contrari després de TDA, el 8,6% (5) acaben amb finalització, el 46,4% (26) acaben en pèrdua, un 17,2% (10) en fi de possessió i un 29,3% (17) al camp propi. En les accions després de SF, cap acaba en finalització, un 44,4% (4) en pèrdua, un 33,3% (3) en fi de possessió i un 22,2% (2) a camp propi. Després de SP, cap acaba en finalització, un 66,6% (4) en pèrdua, un 16,6% (1) en fi de possessió i també un 16,6% (1) a camp propi. Per últim, després de SB cap de les accions acaba en finalització i fi de possessió, sent un 75% (3) d'accions les que acaben amb pèrdua i un 25% (1) a camp propi.

Referent al nombre de passades que es fan a camp propi abans de creuar el mig del camp, en el total d'accions el FC Barcelona fa 2,4 passades de mitja per cada acció. Tenint en compte l'origen a camp propi, l'equip fa 2,1 passades per acció després de TDA, 1,8 després de SF, 3 després de SP i 6 després de SB.

Cal destacar com es veu a la taula 7, que el 6,4% (5) d'accions que acaben en finalització, el FC Barcelona fa de mitja 1 passada per acció, 1,4 passades menys de mitja que en el conjunt d'accions.

FC BARCELONA						
	Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Camp propi	Accions	58	9	6	4	77
	Passades	127	17	18	24	186
	Pèrdues	30	7	5	4	46
Camp contrari	Finalització	5	0	0	0	5
	Pèrdua	26	4	4	3	37
	Fi possessió	10	3	1	0	14
	Camp propi	17	2	1	1	21

Taula 6. Resultats del total d'accions FC Barcelona. Font: elaboració pròpia.

Finalització	
	Passades
Acció 1	1
Acció 2	0
Acció 3	1
Acció 4	2
Acció 5	1
Total	5

Taula 7. Passades FC Barcelona a camp propi en les accions que acaben en finalització. Font: elaboració pròpia.

Pel que fa al Club Atlético de Madrid, com es mostra a la taula 8, del total d'accions comptabilitzades del Club Atlético de Madrid, el 5,3% (6) d'accions acaben en finalització, el 77,6% (87) en pèrdua, un 9,8% (11) en fi de possessió i un 7,1% (8) a camp propi.

En funció de com han començat a camp propi les accions, es veu que les accions que creuen a camp contrari després de TDA, el 5% (4) d'aquestes acaben en finalització, el 75,9% (60) en pèrdua, l'11,3% (9) en fi de possessió i el 7,5% (6) a camp propi. En les accions després de SF, l'1,2% (1) d'aquestes acaben en finalització, el 88,2% (15) en pèrdua, cap en fi de possessió i un 1,2% (1) en camp propi. Després de SP, el 100% (4) acaben en pèrdua. Per últim, després de SB, el 8% (1) de les accions acaben en finalització, el 66,6% (8) en pèrdua, el 16,6% (2) en fi de possessió i un 8% (1) a camp propi.

Tenint en compte totes les accions, pel que fa al nombre de passades que es fan a camp propi abans de creuar el mig del camp, el Club Atlético de Madrid fa 1,5 passades de mitja per acció. En funció de com s'ha començat l'acció a camp propi,

s'ha vist que després de TDA el Club Atlético de Madrid fa una mitja d'1,7 passades per acció, 1,1 després de SF, 1,2 després de SP i per últim 1,5 després de SB.

Comentar com es veu a la taula 9, que del 5,3% (6) d'accions que acaben en finalització, el Club Atlético de Madrid fa de mitja 1,5 passada per acció, la mateixa mitjana de passades que en total d'accions. No obstant això, comentar que hi ha 3 accions amb una mitja de cap passada.

CLUB ATLÉTICO DE MADRID						
	Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Camp propi	Accions	79	17	4	12	112
	Passades	135	20	5	19	179
	Pèrdues	22	0	0	2	24
Camp contrari	Finalització	4	1	0	1	6
	Pèrdua	60	15	4	8	87
	Fi possessió	9	0	0	2	11
	Camp propi	6	1	0	1	8

Taula 8. Resultats totals d'accions Club Atlético de Madrid. Font: elaboració pròpia.

Finalització	
	Passades
Acció 1	0
Acció 2	4
Acció 3	4
Acció 4	1
Acció 5	0
Acció 6	0
Total	9

Taula 9. Passades del Club Atlético de Madrid a camp propi en les accions que acaben en finalització.

Font: elaboració pròpia.

6.1.1 Comparació equips: passades i culminació

Fent una comparació dels resultats de la taula 6 i 8, hi ha diferències evidents entre els dos equips en la culminació de les accions que creuen la línia del mig del camp. El FC Barcelona amb un 48% (37), té un percentatge menor de pèrdues a camp contrari que el Club Atlético de Madrid 77,6% (87), havent-hi una diferència de 29,6 punts en el percentatge. En canvi, té major nombre d'accions que acaben a camp propi, 27,7% (21), per un 7,1% (8) del Club Atlético de Madrid, diferenciant-se per 20,6 punts en el percentatge. Respecte a les accions que acaben a camp contrari en finalització hi ha força similitud entre ambdós equips, i en les que acaben en fi de possessió, el FC

Barcelona amb un 18% (14) acaba més accions en fi de possessió que el Club Atlético de Madrid amb un 9,8% (11), havent-hi una diferència de 8,3 punts en el percentatge.

Concretant com comença l'acció, veiem que després de TDA el FC Barcelona té un % menor de pèrdua amb un 46,6% (26) que el Club Atlético de Madrid amb un 75,9% (60), havent-hi una diferència de 29,3 punts en el percentatge. No obstant això, té un major nombre d'accions amb un 29,3% (17) que la pilota culmina tornant a camp propi, sent superior per 21,8 punts en el percentatge al Club Atlético de Madrid amb un 7,5% d'accions (6). Pel que fa al nombre d'accions que acaben en finalització, les diferències no són amples (16,9% (5) del FC Barcelona per un 11,3% (4) del Club Atlético de Madrid), igual que amb les que acaben amb fi de possessió, havent-hi 5,9 punts en el percentatge de diferència entre els dos equips, sent el FC Barcelona amb un 17,2% (10) l'equip amb major nombre d'accions per sobre de l'11,3% (9) del Club Atlético de Madrid.

En les accions que comencen a camp propi mitjançant un SF, es veuen també diferències evidents amb el nombre d'accions que acaben amb pèrdua, sent el Club Atlético de Madrid amb un 88,2% (15), l'equip amb més pèrdues per davant del FC Barcelona amb un 44,4% (4). D'altra banda, en les accions que acaben a camp propi, el FC Barcelona amb un 22,2% (2) retorna més pilotes a camp propi que el Club Atlético de Madrid amb un 1,2% (1), havent-hi una diferència de 21 punts en el percentatge.

Després de SP, el Club Atlético de Madrid té un 100% (4) d'accions que acaben amb pèrdua, mentre que el FC Barcelona hi ha un 16,6% (1) d'accions que acaben en fi de possessió, un 16,6% (1) a camp propi i el 66,8% (4) restant en pèrdua.

Per últim, en les accions que comencen a camp propi després de SB, el Club Atlético de Madrid té un 8% (1) d'accions per cap del FC Barcelona que acaben amb finalització, un 66,6% (2) per cap del FC Barcelona que acaben amb fi de possessió, però en canvi, el FC Barcelona té un 75% (3) d'accions per un 66,6% (8) del Club Atlético de Madrid que acaben en pèrdua i un 25% (1) per un 8% (1) que acaben a camp propi, havent-hi una diferència de 17 punts en el percentatge.

Pel que fa al nombre de passades que fan ambdós equips abans de creuar el mig del camp, veiem que el FC Barcelona fa 2,4 passades de mitja per cada acció, mentre que el Club Atlético de Madrid 1,5. Com que hi ha una diferència de 0,9 passades per acció, si el FC Barcelona fes el mateix nombre d'accions del Club Atlético de Madrid (112), faria un total de 270 passades, per tant 91 passades més.

Analitzant l'acció a camp propi, després de TDA, el FC Barcelona fa 0,4 passades més que el Club Atlético de Madrid, després de SF 0,7 més, i amb més diferència després de SP 1,8 més i després de SB, 4,5.

Fent una comparació del nombre de pèrdues a camp propi, hi ha una diferència de 22 pilotes perdudes més pel FC Barcelona. Les taules mostren, que el Club Atlético de Madrid no té cap pèrdua després de SF i SP, per 7 i 5 del FC Barcelona respectivament. Després de TDA, el FC Barcelona té 8 pèrdues més que el Club Atlético de Madrid i 2 més en SB.

6.2 Resultats en funció de la franja temporal del partit

Després de veure tots els resultats totals i la culminació que tenen aquests en camp contrari, les següents dues taules (10 i 11) mostren els resultats de les passades de cada equip en funció de si les accions són fetes del minut 1 fins al 15, o del 75 fins a la finalització dels partits.

FC BARCELONA					
1'-15'					
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	24	4	2	4	34
Passades	59	6	6	24	95
75'-90'+ta					
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	49	5	4	0	58
Passades	50	11	8	0	69

Taula 10. Resultats de les accions del FC Barcelona (1'-15' i 75'-90'+ta). Font: elaboració pròpia.

Mirant la totalitat d'accions sense veure la procedència, la taula 10, mostra que en els primers 15 minuts de partit el FC Barcelona realitza una mitja de 2,7 passades per cada acció, en canvi en els últims 15 minuts, 1,1 passada per acció, havent una diferència d'1,6 passades de mitja per acció.

Veient l'origen de les accions, es veu que després de TDA el FC Barcelona realitza en els primers 15 minuts, 2,4 passades de mitja abans de creuar el mig del camp, i 1 passada en els darrers 15 més l'afegit, havent una diferència d'1,4 passades de mitja per acció. Després de SF en canvi, fa 1,5 passades de mitja en els primers 15 minuts, per 2,2 en els darrers 15 més l'afegit, gairebé una passada més per acció en els darrers minuts de partit.

Després de SP, hi ha poca diferència, ja que el FC Barcelona fa 0,3 passades de mitja en els primers 15 minuts, per 0,5 en els darrers 15 més l'afegit. Per últim, es veu que després de SB l'equip fa 6 passades de mitja en els primers 15 minuts, i no es pot contrastar amb cap dada perquè no hi ha cap acció en els últims 15 minuts més el descompte.

CLUB ATLÉTICO DE MADRID					
1'-15'					
Tipus	T. D-A	F	SP	SB	Total
Accions	43	6	3	5	57
Passades	80	10	1	4	95
75'-90'+ta					
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	36	11	1	7	55
Passades	55	10	4	15	84

Taula 11. Resultats de les accions del Club Atlético de Madrid (1'-15' i 75'-90'+ta). Font: elaboració pròpia.

En el total d'accions del Club Atlético de Madrid, es veu a la taula 11 que no hi ha diferències entre els primers i els últims 15 minuts, ja que en els primers, l'equip fa 1,6 passades de mitja i en els últims 1,5 passades.

Seguint l'origen de les accions, es veu que després de TDA el Club Atlético de Madrid, realitza 1,8 passades de mitja en els primers 15 minuts de partit, per 1,5 en els darrers 15 més l'afegit, havent només una diferència de 0,3 passades de mitja. Després de SF hi ha una diferència de 0,6 passades de mitja per acció, fent més passades en els primers 15 minuts que en els darrers més el descompte. Respecte a les accions després de SP, hi ha una diferència de 3,7 passades de mitja per acció, sent els últims 15 minuts més el descompte els minuts amb més passades. Per últim, després de SB, veiem que en els primers 15 minuts l'equip fa 0,8 passades de mitja per acció, per 2,1 en els darrers 15 més l'afegit, havent-hi una diferència d'1,3 passades de mitja per acció.

6.3 Resultats en funció del marcador del partit

Fent referència a les dades extretes en funció del marcador, en la taula 12 es pot veure que el FC Barcelona fa 1,3 passades de mitja per acció quan va guanyant, 2,7 passades de mitja quan va empatant i 1,4 quan va perdent. Hi ha una diferència (1,3-

1,4 passades de mitja) a tenir en consideració entre la mitja de passades per acció que fa l'equip quan aquest està empatant en relació a quan va perdent i guanyant.

Tenint en compte com comença l'acció, veiem que després de TDA no hi ha gaire diferència entre la mitja de passades que fa l'equip quan va guanyant, 1,1 passades per acció, amb la mitja de passades quan l'equip va perdent, 1,5. No obstant això, quan van empatant realitza 2,4 passades de mitja per acció. Referent al SF hi ha una disminució de passades a mesura que el resultat va empitjorant, ja que l'equip fa 3,3 passades de mitja per acció mentre va guanyant, 1,5 mentre va empatant i 0,5 mentre va perdent. Després de SP, quan l'equip va guanyant, fa 0,5 passades de mitjana per acció, mentre que una mitja de 3,2 de passades per acció quan l'equip va empatant.

FC BARCELONA					
Resultat	Guanyant				
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	30	3	2	0	35
Passades	35	10	1	0	46
Resultat	Empatant				
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	30	4	4	4	42
Passades	72	6	13	24	115
Resultat	Perdent				
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	13	2	0	0	15
Passades	20	1	0	0	21

Taula 12. Resultats de les accions del FC Barcelona (guanyant, empatant i perdent). Font: elaboració pròpia.

Pel que fa al Club Atlético de Madrid, com es pot veure a la taula 13 quan va guanyant realitza una mitja d'1,1 passades per acció, quan va empatant 1,6 i quan va perdent 1,5. No hi ha, grans diferències, exceptuant la diferència de 0,4 i 0,5 passades de mitja entre quan va guanyant amb quan va empatant i perdent.

En funció de la procedència de l'acció, després de TDA el Club Atlético de Madrid fa 1,8 passades de mitja per acció quan va guanyant i empatant, i 1,3 passades de mitja quan va perdent. Després de SF, realitza 0 passades de mitja per acció quan va guanyant, 1,6 quan va empatant i 1,1 quan va perdent, destacant l'absència de passades a camp propi abans de creuar a camp contrari, després de SF. Respecte a les accions començades a camp propi per SB, quan l'equip va per davant en el marcador no fa cap passada, realitza 0,6 passades de mitja quan va empatant i 3

passades de mitja quan va perdent, sent amb aquest resultat quan hi ha la diferència més gran, concretament més de 2 passades en relació a quan va guanyant i empatant. Per últim, pel que fa a després de SP, no hi ha dades per comparar amb quan va empatant, que realitza 1,2 passades de mitja.

CLUB ATLÉTICO DE MADRID					
Resultat	Guanyant				
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	6	3	0	1	10
Passades	11	0	0	0	11
Resultat	Empatant				
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	53	8	4	6	71
Passades	98	13	5	4	119
Resultat	Perdent				
Tipus	T. D-A	SF	SP	SB	Total
Accions	20	6	0	5	31
Passades	26	7	0	15	48

Taula 13. Resultats de les accions del Club Atlético de Madrid (guanyant, empatant i perdent). Font: elaboració pròpia.

6.4 Cap passada a camp propi

Les dades que es veuen a la taula 14, fan referència al nombre d'accions en les quals els dos equips no han realitzat cap passada a camp propi abans de creuar a camp contrari, ja sigui perquè han fet una passada directament a camp contrari i aquesta ha sigut rebuda per un company o bé perquè han progressat amb conducció i després han connectat amb el company.

Relacionant la taula 14 amb el nombre d'accions totals de la taula 6, es veu que el FC Barcelona l'11,6% (9) de les accions que es recuperen a camp propi després de TDA, SF, SP i SB passen directament a camp contrari sense cap passada. Pel que fa al Club Atlético de Madrid relacionant la taula 14 i 8, es veu que un 26,7% (30) de les 112 accions totals que fa l'equip, passen directament a camp contrari sense cap passada. Comparant ambdós equips, es veu que hi ha una diferència de 15 punts en el percentatge.

	FC Barcelona	Club Atlético de Madrid
0 passades	9	30

Taula 14. Accions amb cap passada FC Barcelona i Club Atlético de Madrid. Font: Elaboració Pròpia.

En base la procedència d'aquestes accions, tal com es veu a la taula 15, el FC Barcelona el 66,6% (6) de les accions en les quals no fa cap passada a camp propi, comencen després de TDA, un 11,1% (1) després de SF, un 22,2% (2) després de SP i un 0% (0) després de SB.

Pel que fa al Club Atlético de Madrid, el 60% (18) de les accions en les quals no fa cap passada a camp propi comencen després de TDA, el 20% (6) després de SF, 6,6% (2) després de SP i per últim el 13,3% (4) després de SB.

Comparant els dos equips, es veu que el % d'accions són força semblants exceptuant després de SP i SB, ja que després de SP el Club Atlético de Madrid amb un 6,6% (2) d'accions fa un % menor d'accions sense cap passada que el FC Barcelona amb un 22,2% (2), havent-hi una diferència de 15,6 punts en el percentatge. Referent a després de SB, el FC Barcelona no realitza cap acció sense cap passada, mentre que el Club Atlético de Madrid un 13,3% (4) de les seves accions sense cap passada, són després de SB.

6.4.1 Cap passada a camp propi en funció de la franja temporal i el marcador

En relació al minut en el qual es troba el partit, la mateixa taula 15 permet veure que el FC Barcelona, el 22,2% (2) de les accions les quals no es fa cap passada a camp propi, són durant els primers 15' de partit i el 77,8% (7) restant del minut 75 fins al final del partit.

Respecte al Club Atlético de Madrid, el 60% (18) de les accions les quals no es fa cap passada a camp propi són durant els primers 15' de partit i el 40% (12) restant, del minut 75 fins al final del partit.

En referència al resultat del marcador, en aquesta mateixa taula 15 podem veure que el FC Barcelona, de les accions que no hi ha cap passada abans de creuar el mig del camp que s'ha vist a la taula 14, el 55% (5) d'aquestes són quan van guanyant, el 33,3% (3) quan van empatant i l'11,1% (1) quan van perdent.

Pel que fa a l'Atlètic de Madrid, de les accions que passen sense cap passada a camp contrari, el 13,3% (4) d'aquestes anava guanyant, el 63,3% (19) empatant i el 23,3% (7) perdent.

FCBARCELONA					CLUB ATLÉTICO DE MADRID						
C a p p a s s a d a	1'-15'		Empatant			C a p p a s s a d a	1'-15'		Empatant		
	T. D-A	SF	SP	SB	T. D-A		SF	SP	SB		
	1	1			10		2	2	4		
	75'-90'+ta						75'-90'+ta				
	Guanyant						Guanyant				
	T. D-A	SF	SP	SB	T. D-A		SF	SP	SB		
	4		1		1		3				
	Empatant						Empatant				
	T. D-A	SF	SP	SB	T. D-A		SF	SP	SB		
			1		1						
	Perdent						Perdent				
	T. D-A	SF	SP	SB	T. D-A		SF	SP	SB		
1				6	1						
Total	6	1	2	0	18	6	2	4			

Taula 15. Accions amb cap passada FC Barcelona i Club Atlético de Madrid en funció de la procedència, el minut i el resultat. Font: Elaboració pròpia.

6.5 Fitxa d'observació

Després de realitzar el procés de validació interobservador de la fitxa d'observació entre els dos individus que han analitzat el partit del Club Atlético de Madrid i el Real Madrid i el meu anàlisi amb la mateixa fitxa, els resultats es poden observar en la següents taules 16, 17 i 18.

Com es pot veure, no hi ha moltes diferències entre els tres individus. Cal comentar que a comparació amb la fitxa d'observació de l'individu 3, les altres dues només varien en dos ítems. Pel que fa a l'individu 1, aquest només es diferencia de l'individu 3 en l'ítem de les pilotes perdudes a camp propi i que no han pogut creuar el mig del camp, ja que de les 7 vegades les quals s'havia d'avaluar aquest ítem i només el 71,4% (5) coincideix. No obstant això en el còmput global de les dos fitxes, de les 14 vegades que hauria de sortir representat l'ítem el 85,7 (12) surt correctament.

Referent a l'individu 2, veiem que aquest es diferencia del 3 amb que del 100% (4) de les accions en les quals no hi ha cap passada a camp propi però sí que passa el mig del camp, el 25% (1) de les accions l'individu no les comptabilitza i el 75% (3) restant, sí que ho fa. En el còmput global amb la suma dels dos individus, surt que el 87,5% (7) de les vegades que s'ha d'apuntar l'ítem, aquest és apuntat correctament.

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades camp propi				Culminació acció camp contrari			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1		2				x		
2	0						x	
3	2					x		
4	5							x
5	4					x		
6	1					x		
7		0				x		
8				0		x		
9	3					x		
Total passades	15	2		0		7	1	1
Total pèrdues	0				-	-	-	-
Últims 15' de partit + temps afegit (75-90'+ta)								
Resultat: 0-2	Passades camp propi				Culminació acció camp contrari			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1				1		x		
2	2						x	
Total passades	2					1	1	
Total pèrdues	0			0	-	-	-	-
Resultat: 0-3	-							
1				2			x	
2	0				x			
Total passades	0			4	1		1	
Total pèrdues	1			0	-	-	-	-

Taula 16. Dades extretes en el partit Club Atlético de Madrid – Real Madrid. Individu 1. Font: Elaboració pròpia.

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades camp propi				Culminació acció camp contrari			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1		2				x		
	0						0	
2	2					x		
3	5							x
4	4					x		
5	1					x		
6		0				x		
7	3					x		
Totals	12	2		0		7	1	1
Total pèrdues	1	0		1	-	-	-	-
Últims 15' de partit + temps afegit (75-90' + ta)								
Resultat: 0-2	Passades camp propi				Culminació acció camp contrari			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1				1		x		
2	2						x	
Total passades	2			1		1	1	
Total pèrdues	0			0	-	-	-	-
Resultat: 0-3	-							
1				2			x	
2	0				x			
Totals	0			2	1		1	
Total pèrdues	1			0	-	-	-	-

Taula 17. Dades extretes en el partit Club Atlético de Madrid – Real Madrid. Individu 2. Font: Elaboració pròpia.

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades camp propi				Culminació acció camp contrari			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1		2				x		
2	0						x	
3	2					x		
4	5							x
5	4					x		
6	1					x		
7		0				x		
8				0		x		
9	3					x		
Totals	15	2		0		7	1	1
Total pèrdues	1	0		1	-	-	-	-
Últims 15' de partit + temps afegit (75-90'+ta)								
Resultat: 0-2	Passades camp propi				Culminació acció camp contrari			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1				1		x		
2	2						x	
Total passades	2			1		1	1	
Total pèrdues	0			0	-	-	-	-
Resultat: 0-3								
1				2			x	
2	0				x			
Totals	0			2	1		1	
Total pèrdues	1			0	-	-	-	-

Taula 18. Dades extretes en el partit Club Atlético de Madrid – Real Madrid. Individu 3 (pròpia). Font: Elaboració pròpia.

7. Discussió

Un cop s'han vist els resultats de l'estudi, si fem una comparació dels estils de joc, concepte que segons Sans i Frattarola (2001) és "el conjunt de moviments i accions tècnic-tàctiques diferenciades que caracteritzen el joc ofensiu de l'equip" (p.13), veiem que hi ha diferències evidents entre ambdós equips. En funció de la classificació que fa Sans i Frattarola (2009), opino que el FC Barcelona utilitza un estil de joc en curt/control, diferenciant-se del Club Atlético de Madrid que té un estil de joc més llarg/de profunditat o directe, ja que com s'ha vist el FC Barcelona realitza més passades a camp propi, concretament gairebé una passada més per cada acció. A més a més, de totes les maneres les quals s'han quantificat les accions (després de TDA, SF, SP i SB) el FC Barcelona realitza més passades, accentuant després de SP que fa 1,8 passades més de mitja que el Club Atlético de Madrid, i 4,5 passades més després de SP. Dades que concorden amb els números d'Avanzado (2017) on en la seva anàlisi, el FC Barcelona fa 35 passades més per partit. Relacionant aquestes dades amb com defineix Sans i Frattarola (2009) l'estil de joc en curt/control, en el joc del FC Barcelona hi ha més joc i tocs curts en la fase d'inici, i en una part de la fase de progressió.

Pel que fa al nombre de pèrdues de pilota que fa el Club Atlético de Madrid a camp propi i no passen a camp contrari, és molt menor que les del FC Barcelona, concretament 22 passades menys. A part d'això, el Club Atlético de Madrid no té cap pèrdua a camp propi quan té disposició de la pilota després de SF i SP, fet que em fa pensar que el Club Atlético de Madrid arrisca molt menys a camp propi i busca creuar el mig del camp de forma directa per arribar a la zona de finalització, característiques que defineix el mateix autor. En aquest sentit, també s'ha vist que el nombre d'accions les quals no hi ha cap passada a camp propi per creuar a camp contrari, el FC Barcelona (9) fa menys d'accions que el Club Atlético de Madrid (30) en les quals no fa cap passada, destacant que en SP mai creua directament, havent-hi una diferència de 15,6 punts en el percentatge i 13,3 després de SB. Aquestes dades, no concorden del tot amb l'estudi de Fernandez et al. (2010) on va analitzar els dos mateixos equips la temporada 2006/2007, ja que a diferència d'aquesta temporada, comentava que ambdós utilitzaven de la mateixa manera la progressió ràpida. Des del meu punt de vista, aquesta manca de relació pot ser a causa de que després de 10 temporades ja no queden la majoria de jugadors i hi ha diferents entrenadors, fet que fa que els resultats puguin sortir molt diferents.

Com s'ha vist en els resultats, les diferències de % entre els dos equips, s'expressen com a punts en el percentatge, ja que ens els partits han sortit diferent nombre d'accions per cada equip, per tant no es pot calcular de forma exacta la diferència en %, ja que en el futbol hi ha molta variabilitat, i si es fes el càlcul hipotètic de què fan les mateixes accions, no seria real perquè no se sabia el desenllaç de l'acció. A més a més, en el futbol totes les situacions són diferents i és molt difícil que hi hagi el mateix nombre d'aquestes.

Recolzant les dades amb Sans i Frattarola (2009), es veu clarament que el Club Atlético de Madrid utilitza un estil de joc en llarg/ de profunditat o directe, ja que l'autor diu que en aquest estil, l'inici de joc des de servei de porteria és en llarg i són accions amb pocs tocs, en canvi l'estil de joc en curt/control, hi ha joc ras i segurament més triangulacions, ja que hi ha més passades. No obstant això, personalment també segueixo a Alcaraz (2010), ja que es podria dir que l'equip juga amb un estil de joc de tipus ràpid, ja que com diu l'autor, aquest estil es basa en buscar des de la zona d'iniciació una pilota a l'espai en una banda per arribar a la rematada, donant així profunditat. Per tant, té relació amb què el 60% de les accions que passen directa a camp rival són després de TDA. Des del meu punt de vista, aquests resultats s'han pogut donar així perquè l'equip com que no fa moltes passades a camp propi, quan aquest recupera tendeix a aprofitar la desorganització del rival a camp contrari.

Una altra dada que suporta aquesta afirmació, és que de les accions que passen del mig del camp, tot i no haver-hi molta diferència amb les que acaben amb finalització i fi de possessió, el FC Barcelona té 20 punts en el percentatge més d'accions que tornen a camp propi, fet que penso que pot portar a dir que hi ha més joc en la fase de progressió i no tenen tanta pressa en avançar, sinó que busquen les situacions més propícies per superar línies de pressió. Relacionant-ho amb la definició d'Alcaraz (2010) d'estil de joc elaborat, es troba relació, ja que significa que s'alternen els conceptes d'amplitud i profunditat, sent atacs molt més pausats en cerca de situacions en les quals es creen superioritats i així avançar garantint la possessió de la pilota. A més, també concorda plenament amb el que diu Cano (2009) sobre el joc del FC Barcelona, joc basat en valorar molt l'ús de les passades sobre espais interiors, amb seqüències altament ordenades, donant importància a la possessió de la pilota. En canvi, el Club Atlético de Madrid té més pèrdues a camp contrari, concretament amb 29,6 punts en el percentatge més que el FC Barcelona, que amb la definició que fa Alcaraz (2010) d'estil de joc directe, permet relacionar el Club Atlético de Madrid amb aquest estil, ja que es basa en el llançament de pilotes en profunditat sobre els

jugadors més avançats, avançant així el col·lectiu de manera coordinada per agafar el rebuig i a partir de la segona acció iniciar un atac ràpid o elaborat. Per tant, opino que si hi ha segona jugada, hi haurà molta més pèrdua, ja que hi haurà avantatge espacial de l'equip defensor. No obstant això, en un estudi previ de Fernandez et al. (2010), tot i que sí comentava que el FC Barcelona utilitzava un estil de joc basat en la possessió de la pilota, aquest comentava que el Club Atlético de Madrid no utilitzava un joc directe, sinó un joc basat en centrades, més semblant al que Alcaraz (2010) defineix com a estil de joc tipus ràpid, ja que es busca una pilota ràpida a l'espai en banda per arribar a la rematada.

Per poder escurçar al màxim la variabilitat biològica, així com la gran variabilitat en els partits a causa de les variables situacionals, com poden ser les decisions arbitrals incorrectes, les oportunitats de gol fallades, les substitucions,... esmentades per Higham et al. (2005) i que afecten l'estil de joc, comentar que des del meu punt de vista el nivell del rival contra el qual es juga el partit és molt important, també si es fa de local o de visitant és una variable que pot afectar el joc de l'equip o si portes una bona dinàmica de joc i resultats o no. És per això, que en l'estudi s'han agafat partits contra equips que estaven entre els 11 primers classificats al final de la primera volta, en una diferència de 10 jornades i que ambdós equips juguin contra els mateixos rivals tant com a locals i com a visitants.

Referent a la franja de temps la qual s'ha analitzat, tal com diuen els autors Higham et al. (2005), Blommfield, Polman i O'Donoghe (2005) citat a Lago et al. (2010) i Jones, James i Mellalieu (2004) citat a Lago et al. (2010) el resultat és una variable situacional que pot afectar a la possessió de la pilota, per tant se sap que en funció del minut hi ha tendències que el marcador sigui diferent. És per això, que es van triar els primers 15, perquè se sap que els partits sempre comencen 0-0 i són minuts en els quals els equips no volen encaixar gol i tantegen a l'equip rival, per tant es sap que el resultat en molts dels casos es empat. Igual que s'ha vist en els resultats de l'estudi en la totalitat de partits analitzats. En canvi, en els últims 15 minuts més l'afegit, tal com diuen els autors, es sap que hi hauria un canvi de resultat, encara que podria ser que continues sent empat a diferent nombre de gols, com també s'ha vist en els resultats.

En aquestes franges horàries, s'ha vist que el FC Barcelona fa 1,6 passades de mitja més en els primers 15 minuts, que en els darrers 15 més el descompte, en canvi el Club Atlético de Madrid no presenta diferències en el total de passades. No obstant això, el FC Barcelona fa més passades en els últims minuts dels partits sobretot després de TDA i SF, igual que el Club Atlético de Madrid després de SP i SB. Aquest

fet es pot relacionar amb què va haver-hi un canvi tàctic en l'equip contrari, ja que com diu Higham et al. (2005) els canvis tàctics poden afectar la possessió de la pilota i l'estil de joc. A més, s'ha vist que en els últims minuts de joc sempre hi ha un resultat diferent dels primers 15 minuts, que sempre és empat. És per això que l'afirmació de Blommfield, Polman i O'Donoghe (2005) citat a Lago et al. (2010) que "les estratègies estan influïdes pel marcador i que els equips alteren els seus estils de joc durant el partit" (p.80), queda reafirmada en aquest estudi. En relació amb aquest punt es va agafar també el temps afegit, ja que des de la meua opinió, tot i que la bibliografia no ho comenta, els resultats acostumen a anar ajustats en els últims minuts de joc, per tant és un temps molt profitós per valorar i veure d'aquesta manera si hi ha diferències o no entre les passades dels últims minuts més l'afegit i els primers 15.

En relació amb això, Lago et al. (2010) diu que en la zona defensiva, la possessió augmenta un 3% quan l'equip va empatant. En cas del FC Barcelona quan va empatant realitza entre 1,3 i 1,4 passades més de mitja en cada acció, a quan va perdent o guanyant, destacant que quan va perdent és quan realitza menys passades després de SF, SP i SB. Personalment, penso que pot ser que sigui a causa que quan el FC Barcelona va perdent porta la iniciativa del joc a camp contrari amb l'equip rival tancat, i quan va guanyant té un estil de joc més de tipus ràpid, ja que és quan més accions creua el mig del camp amb cap passada prèvia. En l'estudi, s'ha triat utilitzar la línia del mig del camp per delimitar dues zones a diferència de per exemple Caro i Caro-Muñoz (2016) que divideix el camp en quatre o Fernandez et al. (2016) que ho fa amb tres, a causa que les gravacions de vídeo no permeten saber amb exactitud a quina zona del camp està situada la pilota, per tant, els resultats només ens donen informació del nombre de passades a camp propi i no de quina zona del camp propi, com sí que ho diu Avanzado (2017) anomenant els primers 30 metres o bé, els segons 30 de la zona del mig del camp, que és en aquests segons 30 metres, el que em fan pensar que en funció del resultat, és on hi ha menys passades d'ambdós equips perquè és quan hi ha més possibilitats d'avançar, la pressió pot ser més alta, o bé l'equip rival està tancat al seu camp.

Pel que fa al Club Atlético de Madrid, en la suma del total de les accions el resultat no fa oscil·lar molt la mitja de passades a camp propi. No obstant això, s'ha vist que quan empata o perd té un joc més ràpid o directe, ja que és quan creua més el mig del camp sense fer cap passada, sigui per aprofitar avantatges o perquè a l'equip contrari li ha donat temps a replegar. Aquestes dades no donen suport a Jones, James i Mellalieu (2004) citat a Lago et al. (2010) perquè diuen que "les possessions són més llargues

quan els equips van perdent i més curtes quan van guanyant” (p.80). En accions que comencen amb el joc parat, com són després de SF, SP i SB, el Club Atlético de Madrid quan va empatant o perdent fa més passades, possiblement perquè l'equip rival aprofita per organitzar-se i deixar que juguin més a camp propi. És per això, que amb l'estudi es pot corroborar el que Armatas et al. (2007) diuen sobre que la majoria dels gols són marcats en els últims 15 minuts de partit (75-90). Per tant, els possibles canvis tàctics dels equips contraris i dels equips analitzats, vénen determinats pel marcador, ja que provoca situacions diferents a camp propi, que modifiquen l'estil de joc de l'equip en aquesta zona del camp, sent així el marcador, reafirmant el que diu Lago et al. (2010), la variable situacional més important per explicar la possessió de la pilota.

Pel que fa a la culminació de les accions que passen del mig de camp, comentar que un % molt baix d'aquestes acaben amb finalització, concretament un 6,4% (5) pel FC Barcelona i un 5,3% (6) pel Club Atlético de Madrid. Hughes i Franks (2005) van corroborar amb estudis realitzats en dos finals del Mundial que hi havia més gols que venien precedits de passades llargues que de passades curtes. En línies diferents, Yiannakos i Armatas (2006) sense fer referència a la pròpia meitat del camp, van observar que el 44,1% dels gols van ser marcats amb atac organitzat, el 20,3% de contraatac i el 35,6% restant a pilota parada. En aquest estudi, veiem que no hi ha relació amb el dels autors, ja que tot i que el FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid tenen un estil de joc diferenciat, ni les passades llargues ni les passades curtes començades des de camp propi, tenen molta incidència pel que fa a finalitzacions, per tant em porta a pensar que la majoria d'accions que acaben en finalització, són accions que s'inicien després de recuperació a camp contrari amb un possible atac organitzat com comenten Yiannakos i Armatas (2006), després d'atac ràpid en recuperació o també amb accions a pilota parada com diuen els mateixos autors. No obstant això, en l'estudi sí que es pot veure que totes les accions que acaben en finalització a camp contrari, els equips fan un nombre de passades molt baix, trobant relació amb el 20,3% d'accions que acaben en gol després de contraatac que comenta Yiannakos i Armatas (2006), ja que el contraatac o el joc en llarg/ de profunditat o directe que defineix Sans i Frattarola (2009), es basa en molt poques passades. Això em fa pensar, que és perquè els jugadors detecten avantatge i per això avancen ràpidament i així eviten l'organització defensiva.

Tot i que abans hem vist que els dos equips tenen un estil de joc diferenciat, el FC Barcelona, seguint Jones, James i Mellalieu (2004) citat a Lago et al. (2010), veiem

que a causa de la influència de les variables situacionals, com poden ser el nivell de l'oponent, el minut de joc, el marcador, el dibuix tàctic de l'equip i si l'equip està amb inferioritat o superioritat a causa d'alguna expulsió o lesió, pot variar totalment el desenllaç d'aquella acció. D'igual manera passa amb l'Atlético de Madrid, encara que en aquest cas sigui més regular en el nombre de passades que fa a camp propi. Per tant, el FC Barcelona té un estil de joc més basat en l'associació en curt i el Club Atlético de Madrid un estil de joc més directe en busca més ràpida de la profunditat. No obstant això, hi ha amb matisos en funció de les accions, fet que em porta a dir que tot i tenir un estil preestablert, aquest és totalment adaptable a les situacions.

Penso que els resultats han portat a aquesta discussió, perquè el futbol té un objectiu operatiu molt clar, marcar gol. Per tant l'estil de joc és un patró que l'equip utilitza, però aquest s'ha d'adaptar i reorganitzar en funció de les situacions en què cada jugador es troba per a poder superar al rival. Situacions les quals mai són idèntiques i hi ha molta variabilitat que afecta a la pressa de decisions dels jugadors. És per això, que si el FC Barcelona si té una situació en la qual recupera i hi ha menys jugadors rivals a camp contrari que jugadors del propi equip, aquest per molt que tingui una tendència a jugar en curt i al toc, avançarà ràpidament. En el cas del Club Futbol Atlético de Madrid també passaria, si hi hagués molts més jugadors de l'equip rival en camp contrari i molt jugadors de l'equip a camp propi, tot i tendir a jugar en profunditat, doncs jugarien més en curt.

Pel que fa a la fitxa d'observació, comentar que aquesta ha quedat validada ja que tots els ítems han superat el 80% mínim, havent només diferències en dos ítems amb la meua fitxa d'observació, concretament les pèrdues a camp propi i les accions les quals s'ha creuat directament a camp contrari sense fer-se cap passada. Referent al primer ítem, des del meu punt de vista ha sigut per un error de l'individu, ja que de totes les accions que hi ha hagut, només s'ha equivocat en dues, en canvi el segon individu no ha tingut cap error. Tot i això, es valorarà la revisió d'aquest ítem, sobretot pel que fa a la seva explicació. En relació al segon ítem, penso que ha sigut perquè és una situació difícil de detectar, ja que si hi ha conducció de camp propi a camp rival i després la toca un jugador de l'equip contrari o si hi ha passada directa de camp propi a camp contrari i la toca un rival, no es comptabilitzaria a la taula. És per això que pot crear confusió i podria revisar-se com acotar aquest tipus de situacions, ja que és un ítem que dóna informació rellevant.

8. Conclusions

Una vegada fet l'estudi, extrets els resultats i haver reflexionat sobre aquests, responent a la hipòtesi, es conclou que:

- L'estil de joc sí que influeix en el nombre de passades del FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid abans de creuar el mig del camp.

Referent als objectius es conclou que:

1. El nombre de passades del FC Barcelona i el Club Atlético de Madrid després de TDA, SF, SP i SB és diferent. El FC Barcelona realitza més passades que el Club Atlético de Madrid en el seu global de passades, així com també en l'origen de l'acció a camp propi.
 - 1.1 El FC Barcelona realitza més passades durant els primers 15, concretament 1,6 passades més de mitja per acció que en els darrers 15 més l'afegit. Pel que fa al Club Atlético de Madrid no s'ha vist cap diferència, havent-hi una homogeneïtat en el global de totes les seves accions.
 - 1.2 Abans de creuar a camp contrari, el FC Barcelona realitza a camp propi 18 passades després de servei de porteria, 24 després de servei de banda, 18 després de servei falta i 127 després de recuperació. Referent al Club Atlético de Madrid, realitza a camp propi 5 passades després de servei de porteria, 19 després de servei de banda, 20 després de servei de falta i 135 després de recuperació.
 - 1.3 En les accions que passen del mig del camp, el FC Barcelona del total de 77 accions, culmina 5 en finalització, 37 en pèrdua, 14 en fi de possessió i 21 a camp propi. El Club Atlético de Madrid per la seva part, del total de 112 accions, 6 d'aquestes acaben en finalització, 87 en pèrdua, 11 en fi de possessió i 8 a camp propi.
2. El FC Barcelona juga d'acord amb un estil de joc basat en l'associació dels jugadors en curt i el control de la pilota per tenir major possessió, gràcies al fet que realitza més passades a camp propi per poder construir atacs elaborats. Referent al Club atlético de Madrid, té un estil de joc directe i profund, realitzant menys

passades a camp propi i buscant més ràpidament espais avançats evitant així riscos.

- 2.1 El resultat sí que pot condicionar el nombre de passades que fan els dos equips abans de creuar el mig del camp. El FC Barcelona quan va empatant realitza més passades que quan va guanyant o perdent, no havent-hi diferències en aquestes dos últimes. Respecte al Club Atlético de Madrid, el resultat no condiona el nombre de passades quan van empatant i perdent, però sí quan van guanyant.
3. S'ha demostrat la fiabilitat i validesa de la fitxa d'observació per a la recollida de dades, havent-se de revisar dos ítems: pèrdues a camp propi i accions sense cap passada a camp propi que passen a camp contrari.

En resum, s'ha vist que l'estil de joc sí que influeix en el nombre de passades dels dos equips abans de creuar el mig del camp. Pel que fa a l'estil de joc predominant del FC Barcelona, és l'estil de joc en curt o de control i el del Club Atlético de Madrid l'estil de joc en llarg/ de profunditat o directe, trobant una correspondència en el primer amb un major nombre de passades i menys en el segon, tot i que en funció de les variables que afecten el joc, s'adapta l'estil en funció de la situació. Referent al nombre de passades, s'han detectat més passades pel FC Barcelona que pel Club Atlético de Madrid. Una vegada les accions han passat a camp contrari, s'ha vist que la majoria culminen amb pèrdua, destacant que el FC Barcelona retorna un % elevat de pilotes a camp propi. En referència al marcador, s'ha vist que el marcador sí que condiona el nombre de passades en el FC Barcelona i menys en el Club Atlético de Madrid. Per últim, s'ha validat correctament la fitxa d'observació.

9. Valoració i/o reflexió sobre el procés d'elaboració del TFG

Relacionant el treball amb el Grau en Ciències de l'activitat Física i l'Esport, comentar que aquest el relaciono amb totes les assignatures les quals m'han fet llegir articles i llibres per a la recerca d'informació i tenir la competència de relacionar i reflexionar sobre conceptes. De forma més específica, comentar que el relaciono amb la manera que he après a entendre els esports col·lectius en les assignatures de Futbol, Bàsquet, Voleibol i Handbol, així com les optatives de 4rt curs Comprendre el Joc del Futbol i Treball en Equip a Partir del Bàsquet, ja que m'han ajudat a entendre el joc a l'hora de fer d'entrenador, analista o preparador físic.

A nivell competencial, personalment penso que és la culminació del conjunt d'aptituds, destreses i coneixements que he après durant el Grau, reunint-se totes en una en aquest treball.

10. Limitacions i prospectiva d'investigació

Després d'haver realitzat l'estudi, comentar que durant el transcurs de la recerca i la investigació, m'he trobat amb un seguit de limitacions.

Pel que fa al marc teòric, tot i que la bibliografia sobre el FC Barcelona és més abundant que la del Club Atlético de Madrid, en ambdues, passa que no està actualitzada, i no hi ha estudis molt semblants en els quals es quantifiquin el nombre de passades a camp propi. Tots tenen a veure a com és l'inici de jugada i quants acaben amb gol o com a màxim en ocasió de gol.

El fet que l'estudi en el qual classifica l'estil de joc del Club Atlético de Madrid sigui de la temporada 2004/2005, permet pensar que si els equips durant la temporada poden variar la seva manera de jugar, comparar l'estudi fet amb un fet fa 11 anys indueix a cert canvi, ja que cap dels jugadors que jugaven aquella temporada, actualment estan jugant a l'equip.

Una altra limitació que m'he trobat, ha sigut amb les gravacions. D'un bon principi volia fer l'estudi amb una divisió del camp en quatre carrils horitzontals, ja que la majoria de la bibliografia divideix en més de dos el terreny de joc, fet que permet tenir més exactitud. A més a més, hagués tingut més informació, ja que segons la zona del propi camp en la qual l'equip es fes amb la possessió de la pilota, haurien pogut variar els resultats. No obstant això, per haver pogut fer aquest estudi, necessitava unes gravacions les quals fossin des de dalt del camp i es veies exactament tot, per poder dividir el camp realitzant línies equitatives en tots els partits.

A part d'això, en l'estudi actual, a l'utilitzar gravacions de la televisió, en les comptades ocasions les quals apareixien repeticions, la càmera enfocava als entrenadors, públic, altres jugadors o arbitres, no és possible enregistrar les dades, ja que et perds alguna acció.

Pel que fa a la fitxa d'observació, m'he trobat amb la limitació que no hi havia cap fitxa la qual recollís les dades que eren del meu interès i per tant, he hagut de crear una de nova i validar-la.

Referent a com seguiria la investigació, personalment penso que podria tenir moltes vies de prospecció, ja que l'estudi té molt de joc i permetria centrar-se amb el nombre de passades que hi ha a camp propi, amb les accions les quals passen del mig del camp, amb com s'inicien les accions a camp propi, o fins i tot, fer un plantejament de

les zones del camp (meitats) a tenir en compte per a passar a investigar el nombre de passades a camp contrari i poder arribar a fer una comparació amb les passades a camp propi.

A nivell personal, jo em centraria amb el nombre de passades que hi ha a camp contrari després de recuperació, servei de falta, servei de porteria i servei de banda, i la culminació que tenen aquestes, determinant si acaben amb pèrdua i contraatac de l'equip contrari, o bé pèrdua i atac posicional, si acaben amb finalització i quantes d'aquestes en gol, si acaben amb fi de possessió considerant-ho igual que en aquest estudi, i finalment quantes acaben a camp propi. D'aquesta manera, també podria comparar si hi ha diferència o no amb les accions que comencen a camp propi i veure si l'estil de joc dels dos equips es veuria afectat o no per la meitat del camp en la qual es comença l'acció.

11. Bibliografia

- Alcaraz, L. (2010). Estructura tàctica y tareas de entrenamiento. *Training fútbol: Revista tècnica profesional*, 176, 16-29.
- Armatas, V.; Yiannakos, A; Sileloglou, P. (2007). Relationship between time and goal scoring in soccer games: Analysis of three Worls Cups. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 7(2), 48-58.
- Avanzado, F. [futbolavanzado]. (2017, febrer 2). #Circulación de balón en primeros 30 metros de iniciación de fase ofensiva i % de acierto en ellos de cada equip | <https://twitter.com/FutbolAvanzado/status/827114665067020289>
- Avanzado, F. [futbolavanzado]. (2017, febrer 2). #¿Cómo circulan el balón por el centro del campo los equipos de La Lliga? | <https://twitter.com/FutbolAvanzado/status/827136520159117312>
- Cabadiana, J.C. (2015). *El desarrollo de la lateralidad en la tècnica de pase en el futbol en la categoría sub 12 de la escuela de futbol simón bolívar rangel de la ciudad de riobamba en el año 2015*. (Tesi doctoral. Universidad Nacional de Chimborazo). Consultat des de <http://dspace.unach.edu.ec/bitstream/51000/1181/1/UNACH-EC-TER.FIS-2015-0012.pdf>
- Cano, O. (2009). *El modelo de juego del F.C. Barcelona: una red de significado interpretada desde el paradigma de la complejidad*. MC Sports.
- Cano, O. (2010). Hablamos de futbol con...Óscar Cano Moreno. Construcción de un modelo de juego. *Training fútbol: Revista tècnica profesional*, 178, 8-15.
- Caro, O.; Caro-Muñoz, A. (2016). Aproximación a los modelos tàcticos generales ofensivos mediante el análisis de los goles en fútbol profesional. *Journal of Sport and Health Research*, 8(1), 1-12.
- Castelo, J.F. (2009). *Tratado general de fútbol. Guía pràctica de ejercicios de entrenamiento*. Editorial Paidotribo.

- Fernandez, J.; Fradua, L.; Zubillaga, A.; Ford, P.; McRobert, A. (2016). Attacking and defensive styles of play in soccer: analysis of Spanish and English elite teams. *Journal of sports sciences*.
- Fédération Internationale de Football Association. (2016). Reglament. Consultat 20 novembre 2016, des de http://resources.fifa.com/mm/document/footballdevelopment/refereeing/02/79/92/44/lotg_16-17_print_esp_view_02_spanish.pdf
- Gómez, P.; Corberan, C.(2006). Entrenamiento integrado del portero de fútbol a través de sus acciones técnico tàcticas ofensivas. Manuscrit no publicat. Consultat des de <http://www.futbolcontextualizado.com/publicaciones/entrenamiento%20integrado%20portero.pdf>
- Higham, A.; Harwood, C.; Cale, A. (2005). *Momentum in Soccer. Controlling the game*. Paperback.
- Hughes, M.; Franks, I. (2005). Analysis of passin sequences, shots and goals in soccer. *Journal of Sports Sciences*, 23(5), 509-514.
- Lago, C. (2005). Ganar o perder en el fútbol de alto nivel. ¿Una cuestión de suerte?. *European Journal of Human Movement*, 14, 135-150.
- Lago, C.; Martín, F. (2005). Anàlisis de variables determinantes en el futbol de alto rendimiento: el tiempo de posesión de balón (abriendo la caja negra del fútbol). *Revista de Entrenamiento Deportivo*, 19(2), 13-19.
- Lago, C.; Casáis, L; Domínguez, L.; Martín, R.; Seirul-lo, F. (2010). La influencia de la localización del partido, el nivel del oponente y el marcador en la posesión del balón en el fútbol de alto nivel. *Apunts Educació Física i Esports*, 102. 79-96.
- Lago, J.; Lago, C.; Rey, E; Casáis, L.; Domínguez, E. (2012). El éxito ofensivo en el fútbol de élite. Influencia de los modelos tàcticos empleados y de las variables situacionales. *European Journal of Human Movement*, 28, 145-170.
- López, J. (2004). Modelos tàcticos y sistemas de juego. Elaboración y Entrenamiento Integrado. Sevilla: Wanceulen Editorial Deportiva.

- Mato, R. (2010). Análisis de las acciones del portero. *Training fútbol: Revista técnica profesional*, 178, 24-33.

- Real Federación Española de Fútbol (2016). Calendario campeonato nacional de Liga de Primera División. Consultat 25 novembre 2017, des de <http://www.rfef.es/competiciones/futbol-masculino/calendario/2/0>

- Real Federación Española de Fútbol (2017). Clasificación campeonato nacional de Liga de Primera División jornada 19. Consultat 25 novembre 2017, des de <http://www.rfef.es/competiciones/futbol-asculino/clasificacion/?j=11499&t=2017>

- Riera, Joan (1995). Estratègia, tàctica i tècnica esportiva. *Apunts Educació Física i Esports*, 39, 45-56.

- Sans, A.; Frattarola, C. (2001). *Fútbol base: programa de entrenamiento para la etapa de tecnificación (AT-2)*. Barcelona: Paidotribo.

- Sans, A.; Frattarola, C. (2009). *Los fundamentos del fútbol. AT3 – Etapa de rendimiento*. Vigo: MCSports.

- Silva, A.; Sánchez, A.; Garganta, J.; Anguera, M.T. (2005). Patrones de juego en el fútbol de alto rendimiento. Análisi secuencial del proceso ofensivo en el campeonato del mundo Corea-Japón 2002. *Cultura, ciencia y deporte*, 2 (1), 65-72.

- Tamarit, X. (2007). *¿Qué es la “Periodización Tàctica”?. Vivenciar el <<juego>> para condicionar el Juego*. Pontevedra: MCSports.

- Tenga, A.; Holme, I.; Ronglan, L; Bahr, R. (2010). Effect of playing tàctics on goal scoring in Norwegian professional soccer. *Journal of Sports Sciences*, 28(3), 237-244.

- Valez, A.; Areces, A.; Blanco, H.; Arce, C. (2011). Diseño y aplicación de una batería multidimensional de indicadores de rendimiento para evaluar la prestación competitiva en el fútbol de alto nivel. *International Journal of Sport Science*, 27(7), 103-112.

- Yiannakos, A.; Armatas, V. (2006). Evaluation of the goal scoring patterns in European Championship in Portugal 2004. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 6(1), 178-188.

12. Annexes

En aquest apartat es mostraran totes les fitxes d'observació dels 12 partits analitzats, 6 del FC Barcelona i 6 del Club Atlético de Madrid.

12.1 Partits FC Barcelona

FC Barcelona – Real Madrid CF (J.14)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	4							x
2				6		x		
3				7		x		
4				5				x
5	1					x		
6	4					x		
Totals	9			18		4		2
Total pèrdues	1			0	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 1-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1					x		
2		1				x		
3			1					x
4			0			x		
Totals	1	1	1			3		1
Total pèrdues	0	1	0		-	-	-	-
Resultat 1-1	Cap passada							

Taula 19. FC Barcelona – Real Madrid CF (J.14). Font: Elaboració pròpia.

FC Barcelona - RCD Espanyol de Barcelona SAD (J.16)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1		2				x		
2	5					x		
3			5			x		
4	4							x
5	2						x	
6	2					x		
7	1				x			
Totals	14	2	5		1	4	1	1
Total pèrdues	4	0	0	1	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 3-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1							x
2	4						x	
Totals	5						1	1
Total pèrdues	0				-	-	-	-
Resultat: 3-1	-							
1	3							x
2	1					x		
3	2					x		
4	0							x
5	0					x		
6	3						x	
7	0							x
8	0				x			
Total passades	9				1	3	1	3
Total pèrdues	3	1		1	-	-	-	-
Resultat: 4-1	-							
1	7					x		
2	2							x
Total passades	9					1		1
Total pèrdues	0				-	-	-	-

Taula 20. FC Barcelona - RCD Espanyol de Barcelona SAD (J.16). Font: Elaboració pròpia.

FC Barcelona - UD Las Palmas (J.18)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	4							x
2	2					x		
3	4							x
4		2						x
Totals	10	2				1		3
Total pèrdues	1	0		1	-	-	-	-
Resultat: 1-0	Cap passada.							
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 4-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	3							x
Totals	3							1
Total pèrdues	0			1	-	-	-	-
Resultat: 5-0	-							
1	8					x		
2		4					x	
3		5						x
Totals	8	9				1	1	1
Total pèrdues	1	0			-	-	-	-

Taula 21. FC Barcelona - UD Las Palmas (J.18). Font: Elaboració pròpia.

Sevilla FC SAD – FC Barcelona (J.11)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1				x			
2	8					x		
3		0					x	
4	1						x	
5	3							x
Totals	13	0	0	0	1	1	2	1
Total pèrdues	2	1	3	1	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 1-2	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1							x
2	0					x		
3	1						x	
4	0						x	
5	2				x			
6	1					x		
Totals	5				1	2	2	1
Total pèrdues	0				-	-	-	-

Taula 22. Sevilla FC SAD – FC Barcelona (J.11). Font: Elaboració pròpia.

Real Sociedad de Fútbol SAD – FC Barcelona (J.13)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1					x		
2		2				x		
3	1							x
4	1					x		
5	2					x		
6			1			x		
Totals	5	2	1	0		5		1
Total pèrdues	5	3	0	2	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 1-1	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1			7				x	
2	2					x		
3	2					x		
4	1					x		
5			0			x		
6	5					x		
Totals	10		7			5	1	
Total pèrdues	7		1	1	-	-	-	-

Taula 23.Real Sociedad de Fútbol SAD – FC Barcelona (J.13). Font: Elaboració pròpia.

Villarreal CF SAD – FC Barcelona (J.17)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	4					x		
2	1							x
3				6		x		
4	1				x			
5	0					x		
6	2							x
Totals	8			6	1	3		2
Total pèrdues	3	1	1	0	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 1-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1						x	
2	0						x	
3		1						x
4	2						x	
5	2					x		
6	3					x		
7		0				x		
8	5					x		
9	2						x	
Totals	15	1				4	4	1
Total pèrdues	2	0						
Resultat: 1-1	-							
1	1							x
2	2							x
Totals	3							2
Total pèrdues	1				-	-	-	-

Taula 24.Villarreal CF SAD – FCBarcelona (J.17). Font: Elaboració pròpia.

12.2 Partits Club Atlético de Madrid

ATM - Real Madrid CF (J.12)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1		2				x		
2	0						x	
3	2					x		
4	5							x
5	4					x		
6	1					x		
7		0				x		
8				0		x		
9	3					x		
Totals	15	2		0		7	1	1
Total pèrdues	1	0		1	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 0-2	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1				1		x		
2	2						x	
Total passades	2			1		1	1	
Total pèrdues	0			0	-	-	-	-
Resultat: 0-3								
1				2			x	
2	0				x			
3								
Totals	0			2	1		1	
Total pèrdues	1			0	-	-	-	-

Taula 25. ATM - Real Madrid CF (J.12). Font: Elaboració pròpia.

ATM - RCD Espanyol de Barcelona SAD (J.14)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1					x		
2	5					x		
3		4						x
4	10							x
5			0			x		
6				4	x			
7	2					x		
8	2					x		
9	3					x		
10	6					x		
11	1					x		
12	1							x
Totals	31	4	0	4	1	8		3
Total pèrdues	0	0	0	0	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1					x		
2	2					x		
3	1					x		
4	4				x			
5	3					x		
6	2						x	
7		2				x		
8				1		x		
9	0					x		
10			4			x		
11	1					x		
12	1					x		
13		1				x		
14	3					x		
Totals	18	3	4	1	1	12	1	
Total pèrdues	1	0	0	0	-	-	-	-

Taula 26. ATM - RCD Espanyol de Barcelona SAD (J.14). Font: Elaboració pròpia.

ATM - UD Las Palmas (J.16)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1				0			x	
2		3				x		
3	0					x		
4	1					x		x
5				0				x
6	0						x	
7	1						x	
Totals	2	3		0		3	3	2
Total pèrdues	1	0		0	-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 1-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1		0				x		
2	1					x		
3	1					x		
4	0					x		
5	2					x		
6				0		x		
7		0				x		
8		0				x		
9	5							x
10	2					x		
Totals	11	0		0		9		1
Total pèrdues	2	0		0	-	-	-	-

Taula 27. ATM - UD Las Palmas (J.16). Font: Elaboració pròpia.

Sevilla FC SAD – ATM (J.9)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	1					x		
2	2					x		
3				0		x		
4	3					x		
5	2					x		
6	0						x	
7	4					x		
8	1					x		
9	2					x		
Totals	15			0		8	1	
Total pèrdues	4				-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 1-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1				3		x		
2		1				x		
3	2							x
4	1					x		
5	2					x		
6	1						x	
7	0						x	
8	0					x		
Totals	6	1		3		5	2	1
Total pèrdues	3	0		0	-	-	-	-

Taula 28. Sevilla FC SAD – ATM (J.9). Font: Elaboració pròpia.

Real Sociedad de Fútbol SAD – ATM (J.11)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	2					x		
2			1			x		
3	0					x		
4	1						x	
5	1					x		
6	3					x		
Totals	7		1			5	1	
Total pèrdues	3		0		-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 2-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	0					x		
2	0				x			
3		1				x		
4				3		x		
5	0					x		
6		1				x		
7		0			x			
8	4					x		
9				6		x		
10	2					x		
Totals	6	2		9	2	8		
Total pèrdues	2	0		1	-	-	-	-

Taula 29. Real Sociedad de Fútbol SAD – ATM (J.11). Font: Elaboració pròpia.

Villarreal CF SAD – ATM (J.15)

Primers 15' de partit (1'-15')								
Resultat: 0-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	4					x		
2		0				x		
3	3					x		
4	0					x		
5			0			x		
6	1					x		
7		1				x		
8	0					x		
9	0					x		
10	1					x		
11	2					x		
12	2					x		
13	0					x		
14	0					x		
Totals	13	1	0			14		
Total pèrdues	1	0	0		-	-	-	-
Últims 15' de partit (75-90')								
Resultat: 2-0	Passades <u>camp propi</u>				Culminació acció <u>camp contrari</u>			
Nº acció	T. D-A	F	SP	SB	Finalització	Pèrdua	Fi possessió	Camp propi
1	3					x		
2	1					x		
3	1				x			
4		5				x		
5	1					x		
6	1					x		
7		0				x		
8	1							x
9	4					x		
Total passades	12	5			1	8		1
Total pèrdues	1	0			-	-	-	-
Resultat: 3-0	Cap passada.							

Taula 30. Villarreal CF SAD – ATM (J.15). Font: Elaboració pròpia.